

SPJORT

van de Rebellenclub

Van vuurboor tot lucifer

HET klinkt misschien ongelooflijk, maar toch is het waar, dat het nog pas een goede honderd jaar geleden is, dat de mens een middel ontdekte om op gemakkelijke manier vuur te maken. Vuur is voor de mens een levensbehoefte en toch zijn er, afgezien van het hemelvuur en dat in vulkanen, geen natuurlijke voorraden van. Waarschijnlijk heeft de primitieve aardbewoner de beide genoemde kostbare bronnen dan ook gebruikt tot een schrander iemand tot de ontdekking kwam, dat hout hitte en daardoor ook vuur kon produceren. Door hem kwam de allereerste vuurmaker in gebruik: de vuurboor. Een stompe stok werd net zo lang rondgedraaid in een gedeeltelijk uitgehold stuk hout tot dit zo verhit werd, dat het een vlam voortbracht, die door blazen gemakkelijk kon worden aangewakkerd. Deze tijdrovende methode bleef jaren, men mag wel zeggen eeuwenlang in zwang.

Een andere, eveneens zeer oude manier om vuur te maken bestond hierin, dat men met een hard stuk steen, waarin ijzer zat, tegen een zogenaamde vuursteen sloeg. De daaruit springende vonk moest een hoopje gedroogd mos of dorre bladeren in brand steken. Men heeft zulke vuurstenen in oude aardlagen gevonden en geleerden hebben vastgesteld, dat ze soms wel tientallen eeuwen oud waren.

Zodra de mens de kunst had geleerd om ijzer te smelten en te verwerken, kwam de tondeldoos met de erbij behorende zwavel-

stokken in gebruik. Een tondeldoos was een metalen koker, gevuld met tondel: een kleine hoeveelheid gedroogd zwam (van paddestoelen) of verkoold linnen. De vonken, die uit de vuursteen geslagen werden, werden door het tondel opgevangen en wanneer dit dan, doordat men het had aangeblazen, voldoende gloeide, stak men er de zwavelstok in, die daarop vlam vatte. Behalve het tondel werden ook de vuursteen en het stuk staal om vonken mee te slaan in de tondeldoos bewaard. Tondeldozen waren tot 1827 algemeen in gebruik.

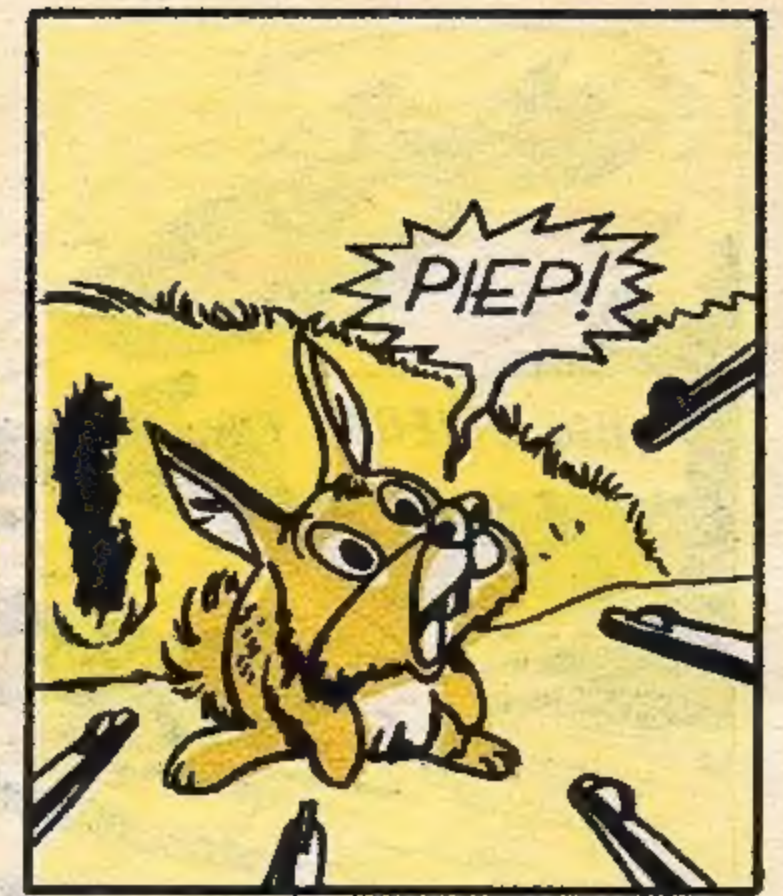
De uitvinding van de lucifer, al was deze in het begin lang niet zo volmaakt als tegenwoordig, was een ware uitkomst. We danken deze uitvinding aan John Walker, een Engelse scheikundige, die in 1827 zijn eerste lucifer vervaardigde. Hij gaf er de naam zwavelstok aan, een naam die tot ongeveer 1870 in gebruik bleef. Daar Walker op zijn vinding geen patent aangevraagd had, kreeg hij spoedig navolgers, die zijn idee verbeterden. De lucifers van Walker waren platte houten spaanders van zeven centimeter lang, waarvan het ene eind in een mengsel van kaliumchloraat en zwavel was gedoopt. Men stak ze aan door het geprepareerde eind tussen schuurpapier te steken, er flink in te knijpen en dan de lucifer met kracht weg te trekken. Als de kop er niet af vloog, ontbrandde de lucifer. Ze kostten ongeveer een shilling per honderd

stuks, wat voor die tijd erg duur was.

De navolgers van Walker bedachten een middel om de kop beter en sneller te doen ontvlammen. Deze vinding maakte een korte periode van bloei door, tot de fosforlucifer kwam, die aan het doosje, waarin hij verkocht werd, kon worden aangestroken. Natuurlijk waren die lucifers nog niet zo goed afgewerkt en evenmin zo veilig als de onze. Meermalen hield men de lucifer in de hand, terwijl de kop een paar meter verder belandde, wat vaak tot gevolg had dat er brand ontstond. Bovendien waren de meeste lucifers van karton en kostte het aanstrijken veel moeite, zodat er soms uitgebreide handleidingen bij het doosje werden gegeven, waarin men kon lezen hoe men een lucifer moest aanstrijken zonder brand te veroorzaken.

Geleidelijk werd de lucifer beter en praktischer en rond 1855 verscheen toen de veiligheidslucifer, waarvan de kop hoofdzakelijk uit kaliumchloraat, zwavel en een bindmiddel bestond en het strijkvlak van het doosje uit rode fosfor, glaspoeder en lijm. Hiermee was de lange weg, die de mens had moeten afleggen eer hij op een gemakkelijke en veilige manier vuur kon maken, ten einde. De komst van de aanstekers betekende later weer een stap verder, omdat ze zoveel handiger zijn. Maar deze moderne apparaten zijn er nog steeds niet in geslaagd de veiligheidslucifer te verdringen.

De vliegende auto

DE SPION, ZARIN EN GELLER HADDEN EEN ATOOMVLIEGTUIG GESTOLEN UIT EEN FABRIEK IN AUSTRALIË. DE VLIEGENDE AUTO WAS BIJ DE ACHTERVOLGING NEERGESTORT.

DE AUTO IS ERNSTIG BESCHADIGD, MIKE!

JA, EN DE BRANDSTOF IS OOK OP. IK ZAL PROFESSOR POPKISS VIA DE RADIO INLICHTEN.

WE ZIJN NEERGESTORT! KUNT U ONS HELPEN?

IK ZAL PROBEREN JULLIE TE VINDEN! BLIJF WAAR JE BENT!

INTUSSEN...

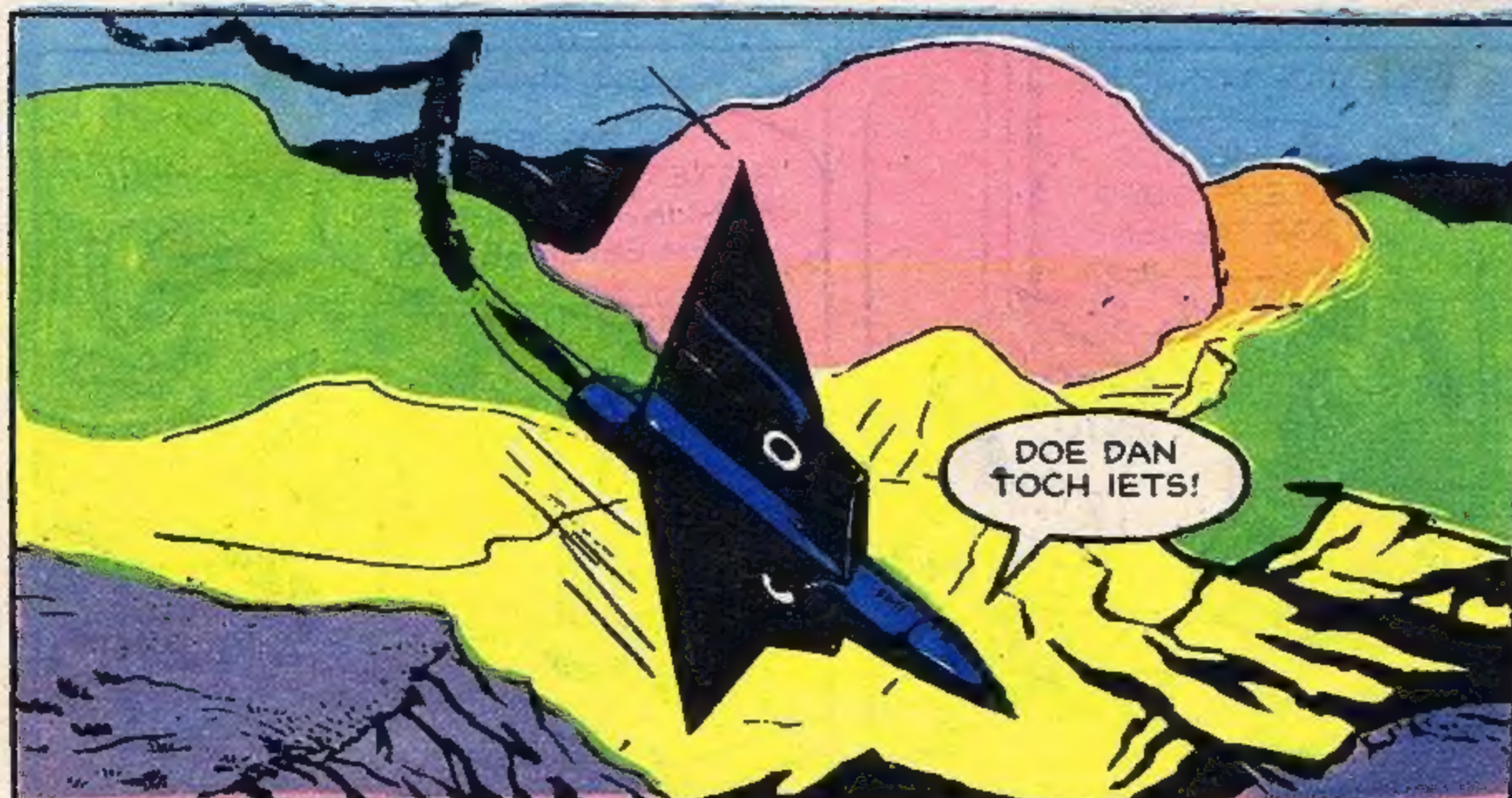
TERUG, GELLER! IK WIL ZEKER WETEN OF WE DIE AUTO KWIJT ZIJN!

PLOTSELING BEGINT HET VLIEGTUIG VREEMD TE SCHUDDEN.

WAT GEBEURT ER, GELLER?

IK WEET HET NIET! MISSCHIEN ZIJN DE MOTOREN OVER HUN TOEREN!

DOE DAN TOCH IETS!

MAAR GELLER KON NIETS MEER DOEN
EN EVEN LATER DOOK HET Vliegtuig
MET ZIJN NEUS IN HET ZAND.

ONGEDEERD KONDEN DE
MANNEN UITSTAPPEN.

SUFFERD,
JE HEBT GEZEGD
DAT JE MET DIT
TOESTEL
OVERWEG KON!

JA, MAAR
WE HEBBEN TE
SNEL GEVLOGEN,
DAT IS ALLES!

KIJK EENS!
ROOK!

DAT MOET
DE AUTO ZIJN!
KOM MEE...

DE SPION HAD GELIJK.
HOELANG ZOU HET
DUREN VOOR POPKISS
HIER IS?

IK HEB ER
GEEN IDEE VAN, MAAR
IK HOOP DAT HIJ ONS
GAUW VINDT!

EVEN LATER BEGON MIKE
SPEUREND ROND TE KIJKEN.

IK HEB HET GEVOEL
OF WE BESPIONEERD
WORDEN!

JA, DAT
IDEE HEB IK
EERLIJK
GEZEGD OOK!

WE ZIJN
OMSINGELD,
MIKE!

HET ZIET
ER NIET BEST
UIT!

NEE,
DEZE HEREN
LIJKEN ME VERRE
VAN VRIENDELIJK!

Pepita en haar poppen

PEPITA LIEP DE KERMISS OP ZONDER TE WETEN DAT ZE GEZIEN WAS.

WAT ZAL IK DOEN? ZE MOGEN NIET ONTKOMEN. ALS IK IN DE WOONWAGEN KON KOMEN...

ZE KOMEN ER-UIT! DIT IS MIJN KANS! IK GA HET GELD VAN HEN AFAKKEN.

TOEN DE MANNEN WEG WAREN, RENDE PEPITA NAAR DE WAGEN. ZE WIST DAT HET GEVAARLIJK WAS, MAAR ZE DEED HET VOOR DE BONELLI'S.

GELUKKIG, DE KAST IS NIET OP SLOTT!

TOEN ZE DE TAS PAKTE, SCHROK ZE...

HEE, WAT MOET DAT DAAR, DIE VEGGE?

IK GA DIRECT EEN AGENT HALEN!

PEPITA WIST NIET DAT ZE IN EEN VAL GELOPEN WAS. EVEN LATER VERSCHIEEN ER EEN AGENT.

HIJ IS EEN DIEF. IN DEZE TAS ZIT HET GELD, DAT HIJ GESTOLEN HEEFT VAN BONELLI!

BONELLI? DIE KEN IK NIET.

LAAT DIE TAS EENS KUKKEN.

PEPITA GAF DE TAS AAN DE AGENT.

HM, EEN KLEIN BEETJE GELD.

MAAR... DAN HEBBEN ZE DE REST ERGENS VERSTOPT!

LEUGENS! ZE IS ZELF EEN DIEF. ZE WILDE ONS GELD STELEN.

LUISTERT U NU EENS...

KOM MAAR MEE NAAR HET BUREAU.

PEPITA, BEPPO EN DE POPPEN-KAST WERDEN NAAR HET POLITIEBUREAU GEBRACHT. PEPITA BEGREEP NU DAT DE MANNEN HAAR MET OPZET IN DE WOONWAGEN HADDEN LATEN GAAN OM HAAR DAARNA VAN DIEFSTAL TE KUNNEN BESCHULDIGEN.

PEPITA VERTELDE ALLES AAN DE COMMISSARIS. DEZE KEEK ONGELOVIG.

IK ZAL NA LATEN GAAN OF JE DE WAARHEID SPREEKT, MEISJE.

IK ZAL ZE IN DE GATEN HOUDEN INTUSSEN BLIJF JIJ HIER.

MAAR DIE MANNEN GAAN MORGEN WEG! U MOET VLUG ZIJN!

EN ZO ZAT PEPITA DIE NACHT IN EEN CEL.

DE VOLGENDE MORGEN KEEK ZE DOOR HET RAAMPE.

DE WOONWAGEN! DE DIEVEN GAAN ER VANDOR!

PEPITA VOELDE ZICH DIEP ONGELUKKIG. HET WAS DOODSTIL IN HET GEBOUW.

WAT NU? DAAR HANGT DE SLEUTEL VAN DE CEL, MAAR IK KAN ER NIET BIJ! EN DIE KERELS NEMEN DE BENEN!

INTUSSEN HADDEN DE BONELLI'S PEPITA'S PAKJE ONTVANGEN.

WAT SCHRIJFT ZE, MOEDER?

WAT EEN GELD! HOE KOMT ZE ERAAN?

ZE HEEFT HET VERDIEND MET HAAR POPPEN. HET IS VOOR ONS. O... ZE HEEFT ENRICO GEZIEN EN ZE VERDENKT HEM VAN DIEFSTAL!

OP DAT OGENBLIK KWAM EEN AGENT INLICHTINGEN VRAAGEN OVER PEPITA.

DE POLITIE IN MEDINI HEEFT OPGEBELD OVER EEN ZEKERE PEPITA. KENT U HAAR?

JA ZEKER, AGENT! ZE IS MIJN AANGENOMEN DOCHTER!

IS ER IETS MET HAAR GEBEURD?

DE BONELLI'S SCHROKKEN TOEN ZE HOORDEN DAT PEPITA GEARRESTEERD WAS.

PEPITA IS GEEN DIEF! ALS ZIJ ENRICO VERDENKT, ZAL HIJ HET WEL GEDAAN HEBBEN!

IK ZAL U NAAR MEDINI BRENGEN.

INTUSSEN WAREN ISA, MARIA, RUDO EN PIETRO MET DE BUS IN MEDINI AANGEKOMEN.

ZO, JONGENS, EN NU NAAR DE KERMIS, KOM OP!

IK WOU DAT PEPITA HIER OOK WAS!

DE KINDEREN WISTEN NIET DAT PEPITA DICHT IN DE BUURT WAS.

KIJK EENS... PEPITA! WAAROM ZIT ZE OP HET BUREAU?

PIETRO!

PEPITA VERTELDE DAT ER GEBEURD WAS.

ALS IK ER MAAR UIT KON! JULIE MOETEN DE DIEVEN ZOEKEN! ER IS HIER NIEMAND!

O NEE? DAN KUNNEN WE JE WEL HELPEN. WE KOMEN!

DE KINDEREN RENDEN NAAR BINNEN EN PAKTEN DE SLEUTEL.

KOM MAAR, PEPITA! PIETRO, GA DE EZEL EN DE KAR HALEN! VLUG!

MAAR ALS ER EEN AGENT KOMT...

WEES MAAR NIET BANG. DE POLITIE IS AL LANG BLIJ ALS WIJ DIE DIEVEN VANGEN!

EVEN LATER STOND PEPITA BUITEN.

DAAR KOMT PIETRO MET BEPPA EN DE KAR.

DANK JE WEL, JONGENS!

VLUG, DAAR KOMT EEN AGENT!

WEG, PEPITA, WEG!

DE AGENT ZAG PEPITA NOG NET WEGRIJDEN.

DAAR GAAT ZE... OPZIJ, JONGENS!

SCHAAMT U ZICH NIET OM EEN MEISJE ALS PEPITA OP TE SLUITEN?

ZE IS LEKKER ONTSNAPT!

KWA-JONGENS! IK SLUIT JULLIE ALLE VIER OP!

INTUSSEN ZAT PEPITA ACHTER DE DIEVEN AAN.

KIJK, DE WOONWAGEN! HIJ IS IN DE BERM GEREDEN. MAAR WAAR ZIJN ENRICO EN CARLO?

met tekeningen van Herman Giesen

3

KORTE INHOUD: Sandy Steele en zijn vriend Jerry James gaan in de kerstvakantie met Sandy's vader, de geoloog dr. John Steele, op expeditie naar Alaska. Ook Lou Mayer, de assistent van dr. Steele, gaat mee. Onderweg halen ze professor Crowell, een vriend van dr. Steele, die bij het Canadese Fort Saint John woont, op. Sandy en Jerry zullen helpen met het vervoer van de honden van de professor, die meedoen aan een sledewedstrijd. Deze honden worden verzorgd door een Indiaan, Tagish Charley. Bij hun aankomst op het vliegveld van Fort Saint John hebben de jongens ontdekt dat dr. Steele een revolver bij zich draagt. Tagish Charley vertelt dat er pas geleden ingebroken is in het huis van professor Crowell. Dan gaat het gezelschap in twee auto's op weg. Het eerste rustpunt is een wegwerkerskamp.

ZE vonden de deur van het gebouwtje en Sandy duwde hem open. Ze gingen naar binnen en gooiden de deur met een klap achter zich dicht. Er was maar één kamer en die was vrijwel helemaal donker; alleen de brandende houtblokken in de open haard verspreidden een flauwe gloed.

Sandy knipperde met zijn ogen om aan de duisternis te wennen en zei verwonderd: „Ik zou anders gezworen hebben dat er hier licht brandde toen we daarnet op het pad liepen.”

„O, dat zal de weerschijn van het vuur in de ruiten geweest zijn,” zei Jerry.

„Mogelijk. Nou, laten we eerst maar een lichtje maken,” Sandy bewoog zich in de richting van de tafel, die zich scherp aftekende tegen de gloed van het houtvuur en bleef toen plotseling staan.

„Hee,” zei hij geschrokken, terwijl hij met zijn laars iets op de vloer aanraakte, „wat moet al die rommel hier op de grond? Het lijkt wel of hier iemand...”

Op dat moment zag hij uit de schaduw in een van de hoeken een gestalte langzaam te voorschijn komen. „Jerry, er is iemand in de kamer. Kijk uit,” riep hij angstig.

Sandy had er geen flauw idee van wie er buiten hun tweeën in het vertrek was, maar hij zette zich onwillekeurig schrap, voorbereid op alles. Hij bukte zich en toen de gestalte vlak voor hem opdoemde, wierp hij zich met alle kracht naar voren. Hij kwam met zijn schouder tegen iets massiefs terecht en op hetzelfde moment weerklonk er een felle kreet van pijn. Terwijl Sandy met zijn armen de indringer

trachtte te grijpen, drong het tot hem door dat zijn tegenstander een volwassen man was. Zijn vingers graaiden in iets dat op ruige wol leek en toen voelde hij plotseling hoe een paar sterke vingers zich om zijn keel sloten.

„Jerry... ga... hulp halen,” kon hij nog uitbrengen voor de druk van de vingers sterker werd. Toen kreeg hij een harde, dreunende klap in zijn nek en voelde zich langzaam wegzakken... steeds dieper en dieper... terwijl alles om hem heen zwart werd.

HOOFDSTUK IV

Charley doet geheimzinnig

Toen Sandy bijkwam, lag hij op zijn rug op bed en zag om zich heen een aantal bezorgde gezichten. Hij herkende zijn vader, Jerry, professor Crowell, Lou Mayer, opzichter MacKensie en een groepje wegwerkers.

„Wat... wat is er gebeurd?” vroeg hij zachtjes.

„Alles is goed, jongen. Er is niets met je aan de hand, alleen heb je een lelijke tik op je hoofd gehad, Sandy,” zei Jerry. „Later heb ik er ook nog van langs gekregen, hoor; hij heeft mij tenslotte in

een stoel neergesmeten en voor ik over-
eind kon komen, was hij al in de sneeuw-
storm verdwenen."

"Het heeft geen zin om hem in dit weer
achterna te gaan," zei MacKensie. "Zijn
sporen zijn nu waarschijnlijk al weer
dichtgesneeuwd."

"Heeft hij iets gestolen?" wilde Sandy
weten.

Dr. Steele en professor Crowell keken
elkaar veelbetekenend aan. Toen ant-
woordde de Canadese geoloog: "Nee, hij
heeft niets gestolen. Waarschijnlijk was
het een aan lager wal geraakte trapper,
die op deze manier aan wapens en munitie
wilde zien te komen. Dat soort lui heeft
het vooral voorzien op niets vermoedende
reizigers. Ik wed dat hij al een hele tijd
gezocht wordt door de Bereden Politie."

MacKensie zei nadenkend: "Tja, een
heel verdacht heerschap. Maar waar heeft
hij volgens u naar gezocht, toen hij die
boel daar overhoop haalde?" Hij wees
daarbij op een open koffer die midden in
het vertrek stond.

Sandy richtte zich op een elleboog op
en zag dat al de boeken en papieren van
professor Crowell over de grond verspreid
lagen.

"Hij heeft natuurlijk gedacht dat u er
geld tussen verstopt had," zei Lou Mayer
vlug.

MacKensie krabde zich achter het oor
en zei: "Dat geloof ik niet. Nee, dit is iets
anders. We hebben nog nooit zo iets bij
de hand gehad. Op de grote weg gebeurt
natuurlijk weleens een overval, maar er
heeft nog nooit iemand de brutaliteit
gehad om bij ons in te breken."

"Gelukkig is er niets gestolen," zei dr.
Steele. "En Sandy is na een nachtje
slapen wel weer de oude. Zullen we de
rommel even opruimen en alles weer in
de koffer doen?"

"Ik vraag me af of hij ook nog in de
rest van onze spullen in de bestelwagen
heeft geneusd," zei professor Crowell.

"Ik denk het niet," antwoordde Mac-
Kensie. "Uw auto staat in de loods bij
het vliegtuig en de sneeuwruimmachines.
Er zijn daar de hele avond een paar van
mijn mensen aan het werk geweest."

Toen het vertrek weer op orde was,
wensten MacKensie en zijn mannen de
anderen goedenacht en gingen terug naar
het hoofdgebouw. Terwijl de drie mannen
zich voor het haardvuur uitkleedden,
ondervroeg dr. Steele Sandy terloops,
maar met pijnlijke nauwkeurigheid over
zijn ontmoeting met de inbreker.

"Was hij groot?" vroeg de doctor. "En
heb je zijn gezicht gezien?"

Sandy schudde zijn hoofd. "Het was
veel te donker om iets te onderscheiden.
Al wat ik weet is dat de man lang was,
veel langer dan ik, en sterk."

"Ja, dat heb ik ook gezien," viel Jerry
in. "Volgens mij zou het Tagish Charley
hebben kunnen zijn."

Professor Crowell liet een laars die hij

in zijn hand hield, met luid gekletter op
de grond vallen. "Wát zei je, Jerry?"
vroeg hij fluisterend.

Jerry begon zenuwachtig te lachen
toen hij de duidelijke schrik van de pro-
fessor zag. "Ik bedoel dat hij ongeveer
even groot was als Charley. Natuurlijk
wás het Charley niet. Het had bijvoor-
beeld ook die kok kunnen zijn. Ik weet
alleen dat de vent groot en erg sterk was."

"Tussen haakjes," zei dr. Steele plot-
seling, "weet iemand waar Charley uit-
hangt?"

Niemand antwoordde en het was een

*...voelde hij
plotseling hoe een
paar sterke vingers
zich om
zijn keel sloten.*

ogenblik doodstil. Toen zei Sandy: "Ik
denk dat hij nog buiten bij de honden is,
of wie weet zit hij wel sterke verhalen te
vertellen aan de wegwerkers."

Toen Lou Mayer het licht wilde uit-
draaien en de anderen al in bed lagen,
ging de deur open en kwam Tagish Char-
ley binnen. Zijn muts en jack zaten dik
onder de sneeuw, evenals zijn broek en
zijn laarzen. Hij zag er uit of hij gedurende
lange tijd buiten was geweest. Onder zijn
linkerarm droeg hij een geweer.

"Goeie genade, Charley," riep de pro-
fessor uit, terwijl hij rechtop in bed

ging zitten, „waar heb je gezeten?”

De Indiaan liep naar het haardvuur en schudde zich als een grote hond. Hij zette zijn geweer voorzichtig tegen de muur en trok zijn sneeuwjack uit. „Heb in de keuken koffie zitten drinken tot er iemand binnenkwam die zei dat er hier ingebroken was. Ben de vent een eindje gevolgd met mijn geweer.”

„In dit hondeweer?” vroeg Sandy. „Je had wel kunnen verdwalen en doodvriezen.”

Charley bromde iets en wees met zijn vinger op zijn voorhoofd. „Indianen

hebben hier iets bijzonders, net als postduiven. Ze vinden altijd de weg. De boze man had slee en span honden klaarstaan. Het heeft geen zin hem verder te volgen. Als het morgen niet meer sneeuwt, zal ik nog eens rondkijken.”

Hij deed zijn laarzen uit, stapte uit zijn natte broek en hing die over de leuning van een stoel dicht bij het vuur. Toen liep hij dwars door het vertrek naar een leeg bed. Een paar minuten nadat hij zijn hoofd op het kussen had gelegd, schudden de muren al van zijn doordringend gesnurk.

Jerry leunde uit het bovenste bed en zei grinnikend tegen Sandy, die een bed lager sliep: „Nu weet ik ineens dat die lui in Tibet het finaal mis hebben. Er bestaat helemaal geen Verschrikkelijke Sneeuwman. Het enige dat ze ooit gezien hebben was Tagish Charley op een van zijn avondwandelingen.”

Sandy lachte ook, maar niet helemaal van harte. Hij piekerde over het gebeurde van die avond en wist niet wie hij verdenken moest. Het kon Charley eenvoudig niet geweest zijn, dat wist hij zeker. En toch... alles was mogelijk.

's Nachts hield het op met sneeuwen en 's morgens was de lucht helderblauw en de zon scheen. Maar de atmosfeer was droog en het vroom nog stevig.

„Er is ongeveer zeven centimeter sneeuw gevallen,” zei MacKensie aan het ontbijt. „Als u straks verder trekt, zal de grote weg wel zo glad zijn als een spiegel. Ons verkenningstoestel vliegt op het ogenblik in de richting van Dawson Creek om te zien of er soms automobilisten in moeilijkheden zitten. Als er gisteravond iemand op de weg is geweest toen het zo hard begon te sneeuwen, is hij onherroepelijk ingesneeuwd en heeft hij de nacht in zijn wagen moeten doorbrengen.”

„Ik hoop dat we hier nog zijn als het vliegtuig terugkomt,” zei Jerry. „Ik wil weleens zien hoe het landt met die ski's onder.”

„O, in de sneeuw gaat het op ski's veel beter dan op wielen,” zei professor Crowell. „Tenminste, dat is mijn ervaring.”

„Hebt u ook een vliegtuig, professor?” vroeg Sandy.

„Ja zeker. In een uitgestrekt land als dit zie je meer vliegtuigen dan auto's. En ze zijn veel praktischer ook. Als je 's zomers naar het noorden gaat, dan lijkt elk meer dat je ziet wel een overvol parkeerterrein. Allemaal privé-vliegtuigen, in alle maten en soorten.”

Jerry floot zachtjes. „Tjonge, dat lijkt me machtig. Moet je je voorstellen dat het in Valley View ook zo zou zijn. Ik hoor me al tegen mijn vader zeggen: „Zeg, pap, ik moet vanavond ergens heen. Mag ik de sleutel van uw vliegtuig?””

De mannen begonnen te lachen en professor Crowell zei: „Je moet niet denken dat ik een grapje maak, hoor. Mijn dochters vliegen geregeld naar Edmonton om boodschappen te doen of nieuwe kleren te kopen.”

Jerry keek verdrietig en zei: „Zeg, ik geloof dat je hier veel meer schik kunt hebben dan bij ons in de stad, Sandy!”

Na het ontbijt gingen Sandy en Jerry naar buiten en keken hoe Tagish Charley de honden en de slee naar de landingsbaan opzij van de nederzetting bracht. De hondeslee bestond uit een geraamte van aluminiumbuizen met daaronder gladde stalen glijders. Dwars eroverheen waren

Het kon Charley eenvoudig niet geweest zijn, dat wist hij zeker. En toch... alles was mogelijk.

„Maar wát
willen ze dan
hebben?
Wat bezit
de professor
voor waardevols?
Geld?
Edelstenen?”

stangen bevestigd waarop bagage kon worden geladen: Achter aan de slee bevond zich een klein voetenplankje, waarop de bestuurder kon staan, en vóór hem was een handgreep om zich vast te houden.

De honden liepen onrustig door elkaar, terwijl Charley bezig was ze voor de slee te spannen. Ze werden opgesteld in de vorm van een omgekeerde V, waarbij de kop van de ene hond naast de achterpoten van de hond vóór hem kwam. Titan leidde het hele span en aan zijn tuig werden de leidsels bevestigd.

„De leider moet erg sterk zijn,” zei Charley tegen de jongens, terwijl hij zijn hand over de dikke pels van de hond liet gaan. „Hij leidt het span in plaats van de bestuurder van de slee. Als een van de andere honden zijn best niet doet, krijgt hij van Titan een afstraffing. Soms komt daar een heel gevecht bij te pas.”

„Denk je dat het span van professor Crowell een kans maakt in de race van Whitehorse naar Skagway?” vroeg Sandy.

„Wij zullen de race winnen,” zei Charley bedaard. „We hebben het beste span en de beste leider. Als het moest, zou Titan het zaakje zelfs alleen wel kunnen opknappen.”

„Bestuurt de professor de slee zelf?” vroeg Jerry nieuwsgierig.

De Indiaan haalde zijn schouders op. „Kan ie beter niet doen. Hij is er erg handig mee, dat wel, maar het lijkt me in

dit geval veiliger als hij zelf niet meegaat. Kan ik beter doen.”

„Zeg, Charley,” zei Sandy, „geloof jij dat de professor door de een of ander bedreigd wordt? En als dat zo is, waarom zouden ze een man als professor Crowell kwaad willen doen?”

Charley keek nog somberder dan gewoonlijk en zei: „De professor bezit iets dat zij willen hebben. Als het moet, zullen ze er hem zelfs voor doden.”

„Maar wát willen ze dan hebben? Wat bezit de professor voor waardevols? Geld? Edelstenen?”

Charley schudde zijn hoofd. „Geen geld of edelstenen. Hiér heeft hij iets dat van veel groter waarde is.” De Indiaan wees met zijn vinger op zijn voorhoofd.

Sandy keek Jerry aan en zei: „O, is het hem dat. Ik denk dat ik toch eens gauw onder vier ogen met vader ga praten.”

De twee jongens mochten een eind op de slee meerijden, terwijl Charley het span honden op het harde oppervlak van de landingsbaan en in de losse sneeuw ernaast heen en weer liet rennen.

„Jippie!” schreeuwde Jerry in Sandy's oor, terwijl hij met zijn ene hand een van de stangen vasthield en met de andere zijn gezicht beschermde tegen de fontein van fijne sneeuw die onder de poten van de honden opspoot. „Dat is heel wat anders dan ezeltje rijden in de dierentuin.”

Sandy knikte. „Titan is geweldig, vind je niet? En hij begrijpt de aanwijzingen van Charley direct.”

Het leek wel of Titan in de gaten kreeg dat de jongens bewonderend naar hem keken, want hij deed hoe langer hoe meer zijn best. Hij leidde de andere honden, die hem met de tong uit de bek volgden, met feilloze zekerheid door scherpe bochten en baande zich zonder moeite met zijn brede lijf een weg door de hoge sneeuw, waarbij hij steeds onmiddellijk reageerde op de bevelen die hem via de leidsels gegeven werden.

„Titan is werkelijk enorm,” zei Sandy later tegen Charley toen de honden uitrustten van de rit.

„Wat zou ik graag aan die race meedoen, zeg!” zei Jerry. „Kun je geen passagiers op je slee gebruiken, Charley?”

„O, jullie mogen wel mee, als je wilt. Ik heb toch een bepaalde ballast nodig.”

„Meen je dat, Charley?” riep Sandy dolblij. „Echt waar? Mogen Jerry en ik de race meemaken op de slee?”

„Ik vind het best. Maar je moet eerst aan de professor vragen of hij het goedvindt.”

Op dat ogenblik kwam dr. Steele over de landingsbaan naar hen toe. „Zijn jullie onderhand klaar om te vertrekken, lui? Het is half tien. Opzichter MacKensie heeft onze wagens al voor laten rijden.”

Sandy keek Jerry aan en zei zachtjes: „Help jij Charley de honden in de vrachtwagen doen; dan ga ik eens even met vader praten.”

Wordt vervolgd

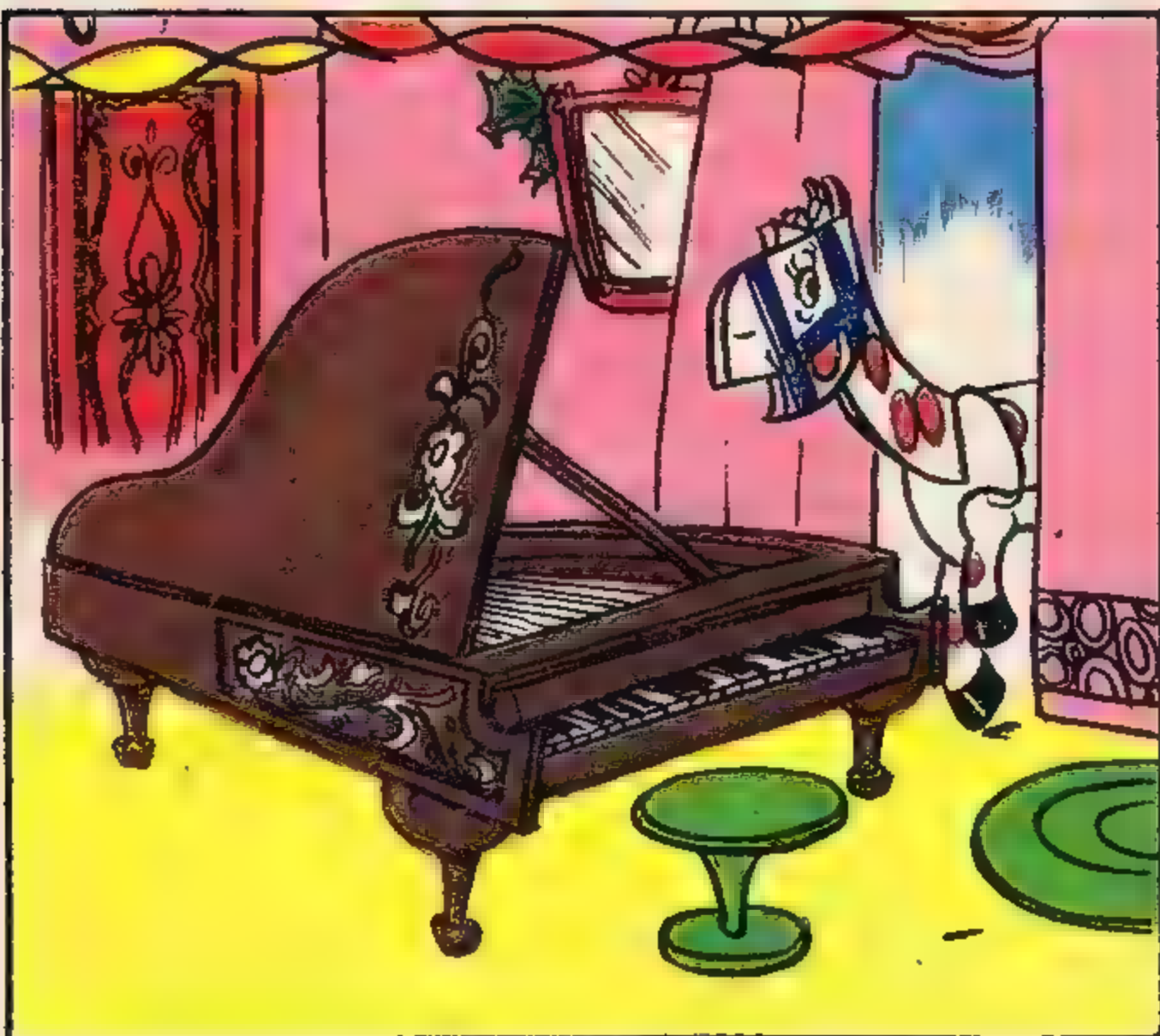
★ SPELEND ★

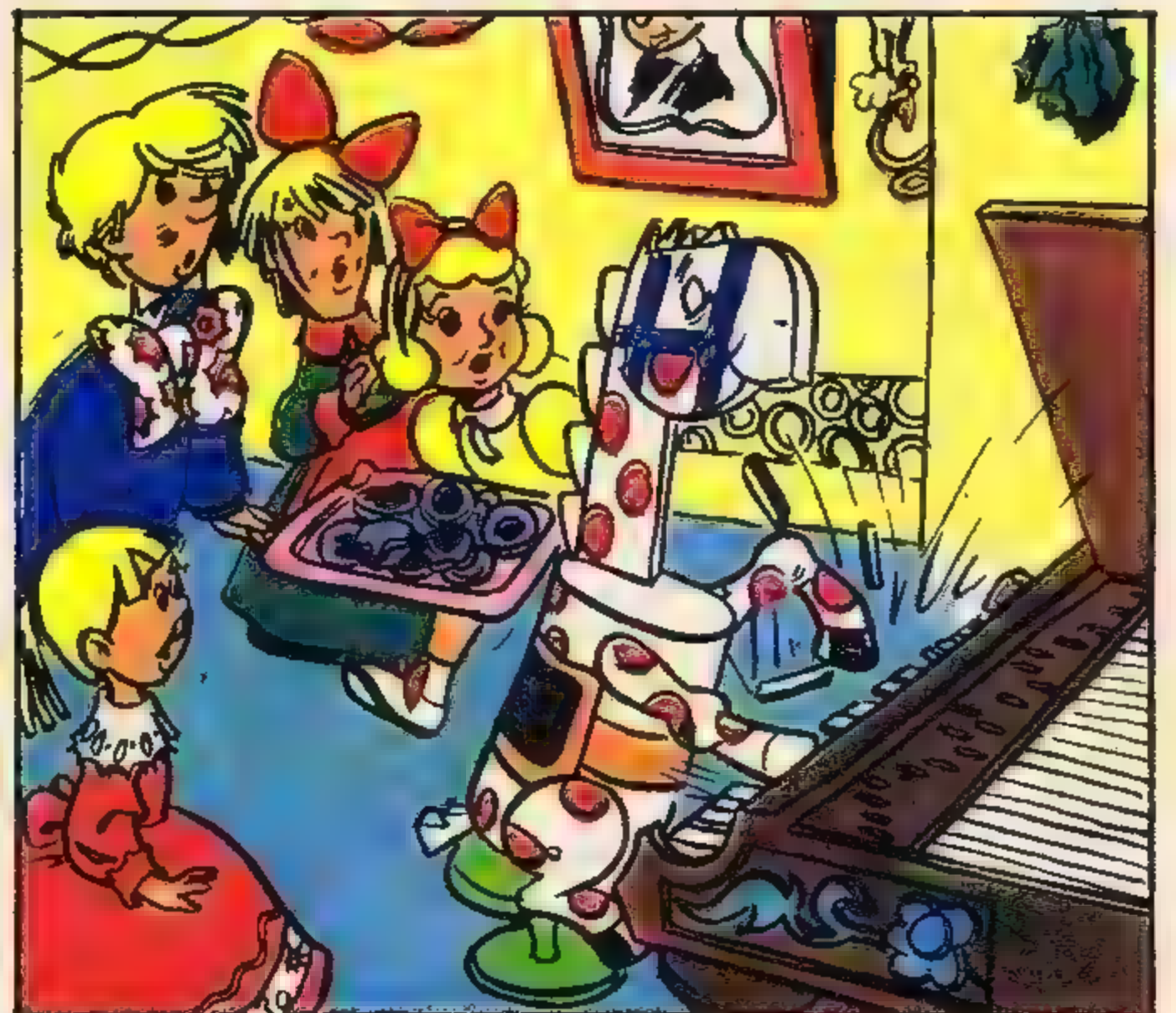
Op een dag was er een feestje in het huis van Dollie Dimpel. Er waren veel gasten en onder hen bevond zich de pianist Piëtro, die erg beroemd was. Dollie had gevraagd of hij iets voor haar gasten wilde spelen en toen hij daarmee klaar was, klapten de toehoorders hard in de handen.

Ze vroegen Piëtro of hij nóg iets wilde spelen, maar Dollie kwam met schalen vol gebak aandragen en dus namen ze eerst allemaal iets van het lekkers. Piëtro beloofde dat hij aanstands weer iets zou spelen. Op dat ogenblik keek Batty door het raam naar binnen. Niemand zag hem.

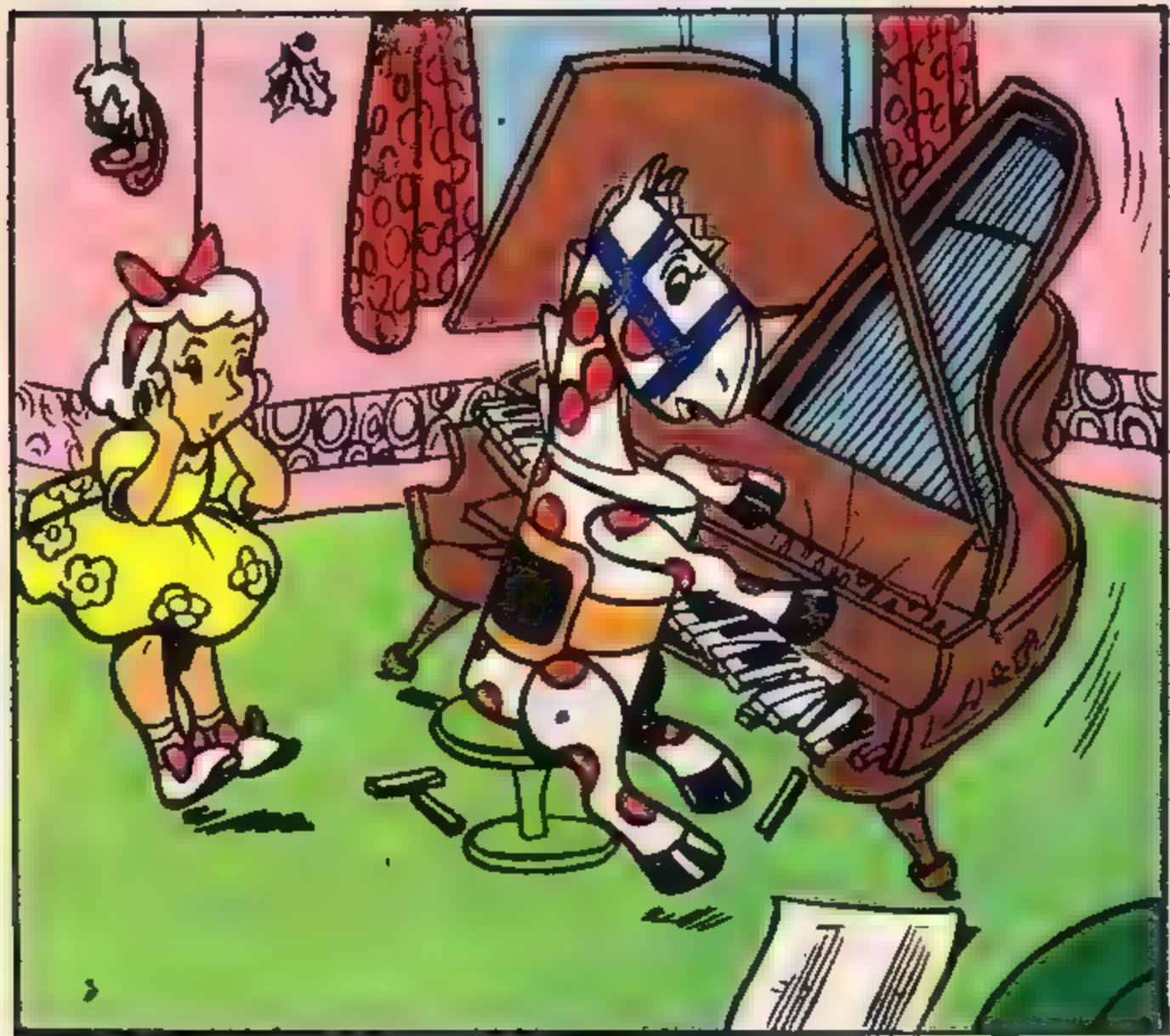
Batty is gek op feestjes en partijen en dus stapte hij regelrecht bij Dollie naar binnen. Even daarvoor had hij het spel van Piëtro beluisterd en hij dacht bij zichzelf: Weet je wat, ik zal ook een stukje spelen. Dat vinden ze vast wel leuk. En meteen ging hij naar de piano.

Niemand had Batty binnen zien komen. Pas toen hij begon te spelen, draaiden de gasten zich om. Ze keken heel erg verschrikt, want het geluid dat Batty uit de piano haalde, was niet om aan te horen. „Houd op!” riep Dollie, maar Batty hoorde niets en speelde rustig verder.

★ SPEELGOED ★

Helaas bleek de piano niet bestand tegen het geweld, waarmee Batty zijn hoeven erop liet neerkomen. Het eerst bezweken de toetsen. Toen brak een van de poten van het instrument af. Dollie en haar gasten keken ontzet toe, maar wisten niet hoe ze Batty op moesten laten houden.

Toen klonk er opeens een verschrikkelijk gekraak en daar zakte de hele piano in elkaar. „Kijk eens wat je gedaan hebt!” riep Dollie, toen Batty opgehouden was met spelen. „Je hebt mijn prachtige piano helemaal vernield!” Batty wist niet wat hij moest zeggen. Toen kwam Tommie binnen.

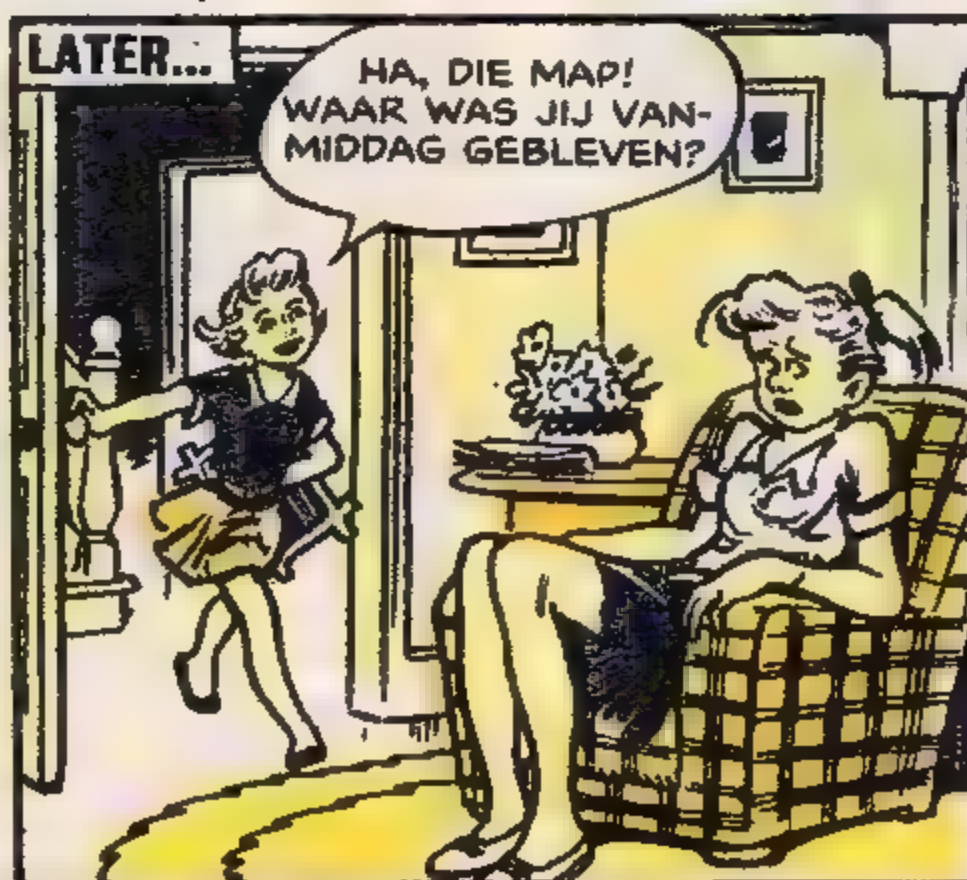
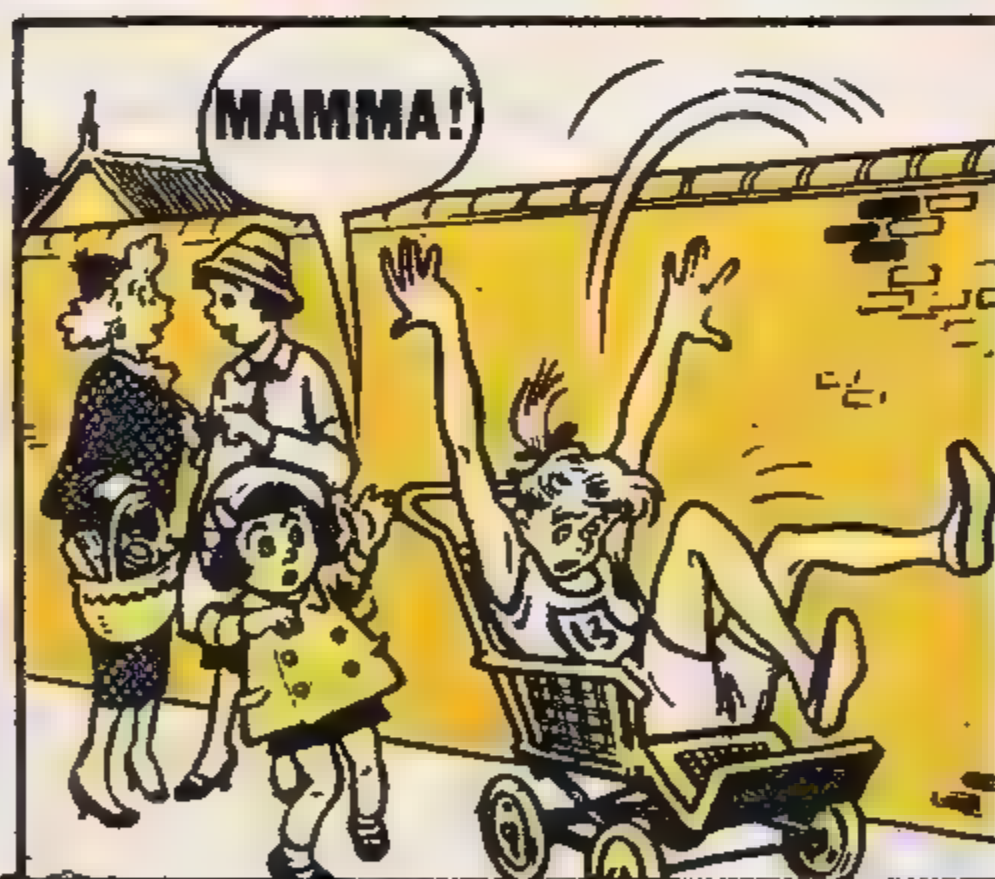
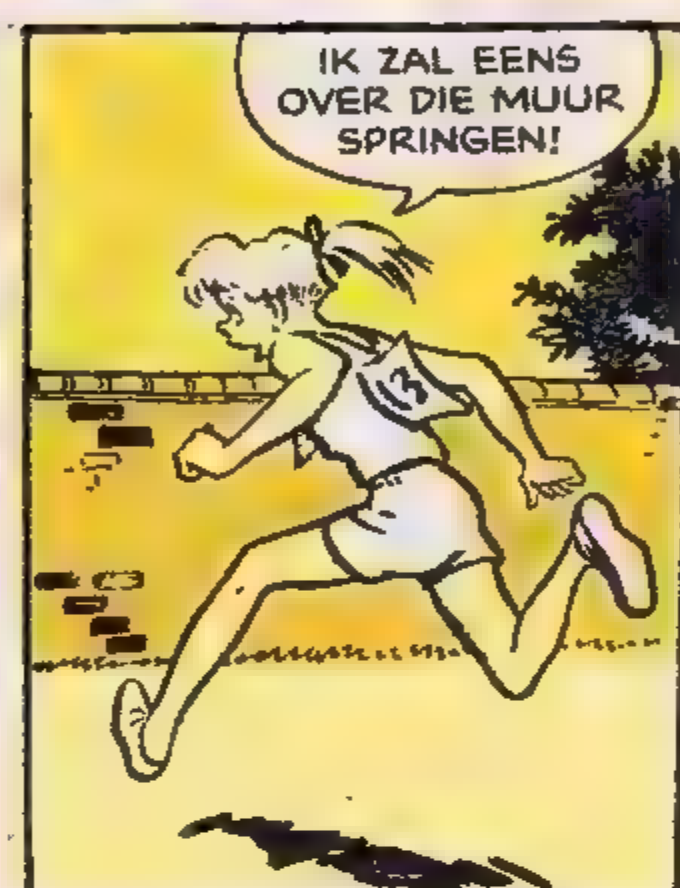
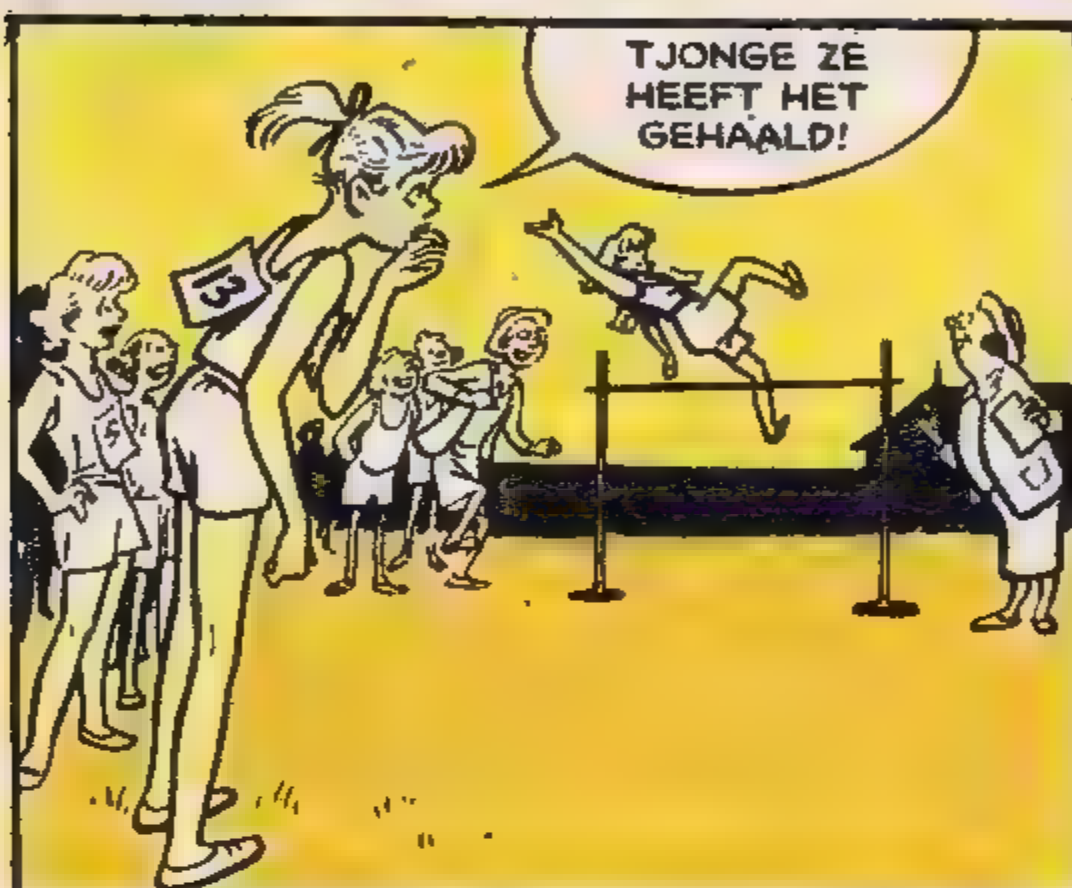
„Wat is hier gebeurd?” vroeg hij. Dollie vertelde hem wat Batty gedaan had. „Nu kan Piëtro niet meer voor ons spelen,” zei ze droevig. Maar Piëtro had opeens een idee gekregen. Hij ging naar de piano en haalde er de snaren uit, die vastgemaakt waren in een raam in de vorm van een harp.

Hij zette het gevaarte op de grond, ging ernaast zitten en begon te spelen. En het klonk heel mooi, net als een echte harp. Door de mooie muziek vergaten Dollie en haar gasten dat ze boos waren op Batty en met zijn allen genoten ze van het prachtige spel van de beroemde Piëtro.

Map en Moppie

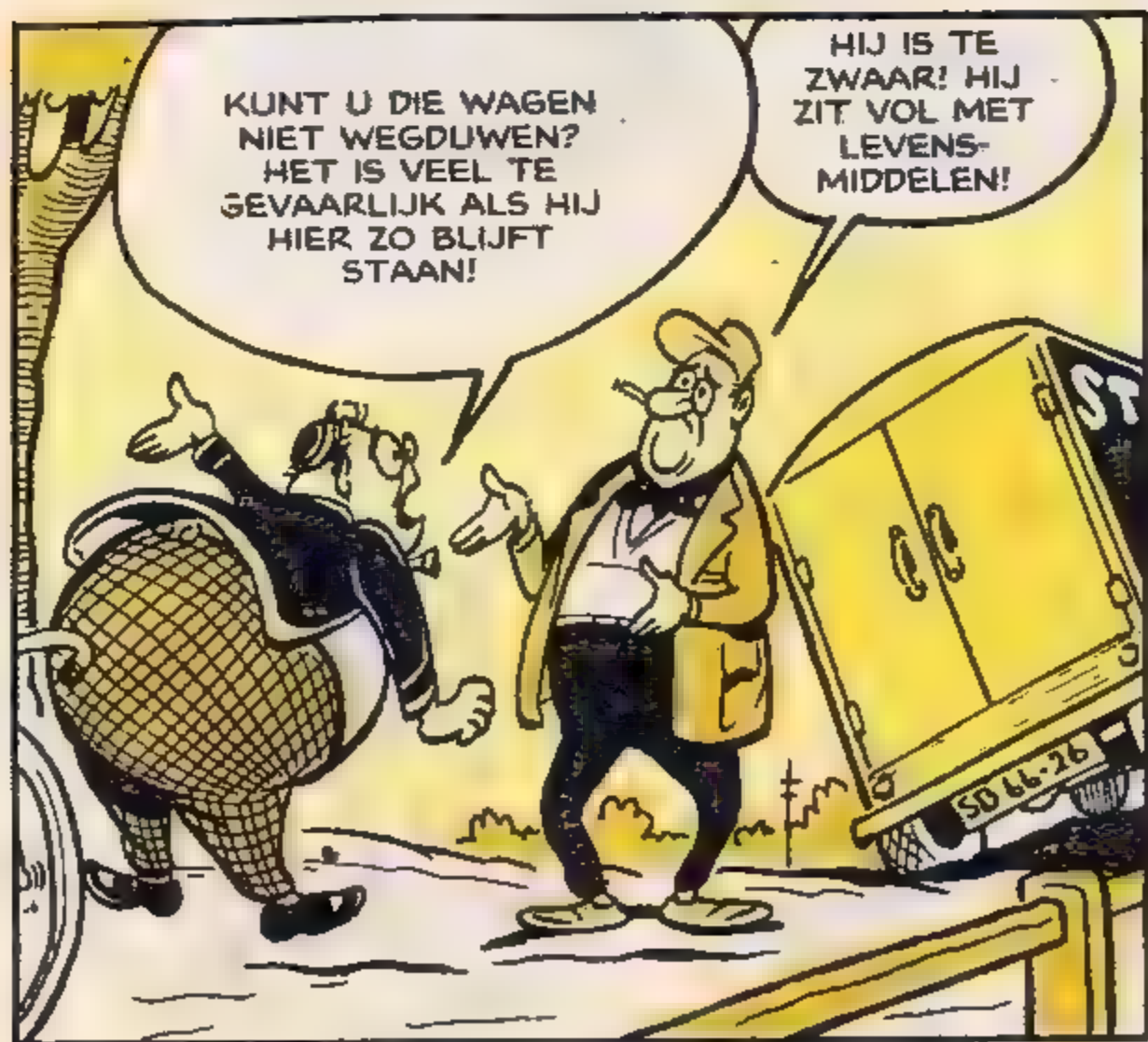
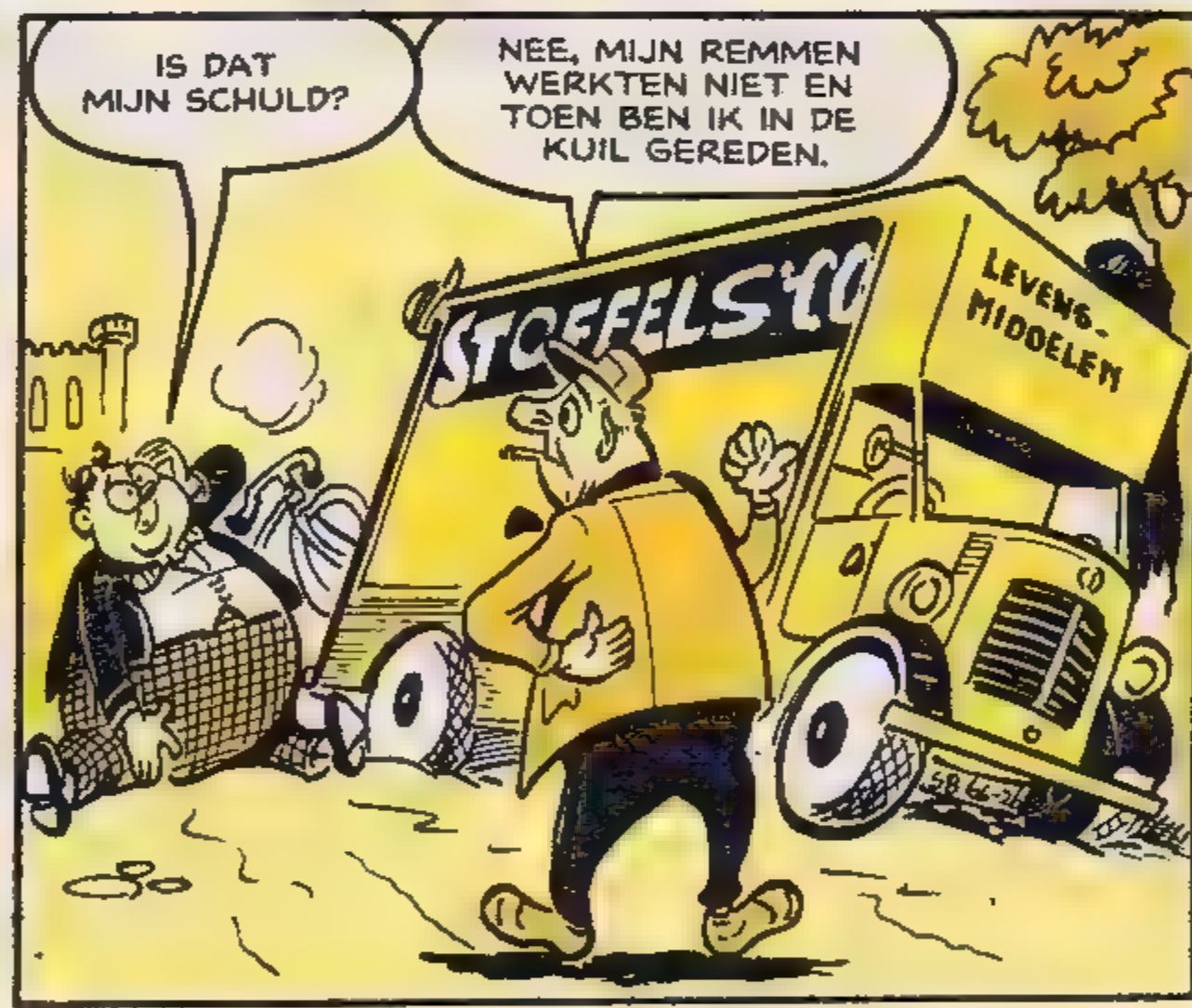
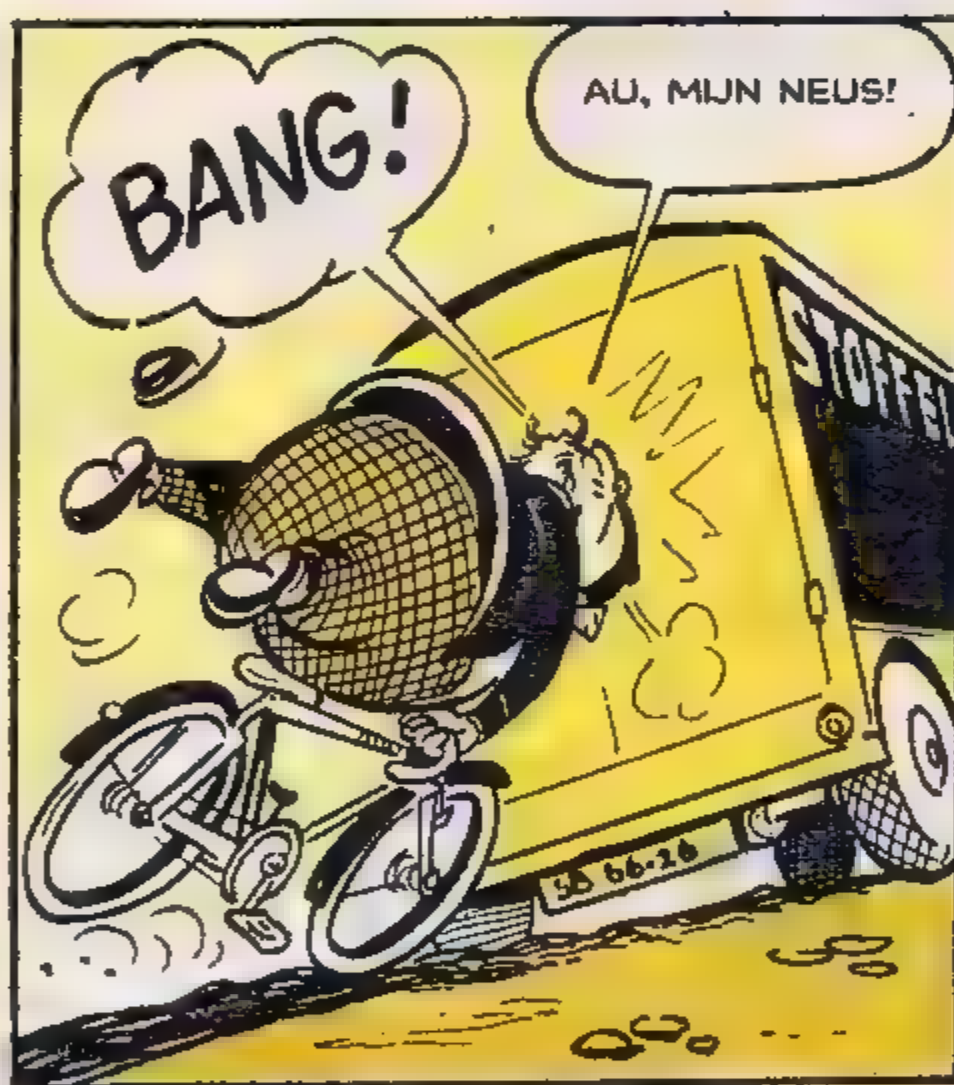

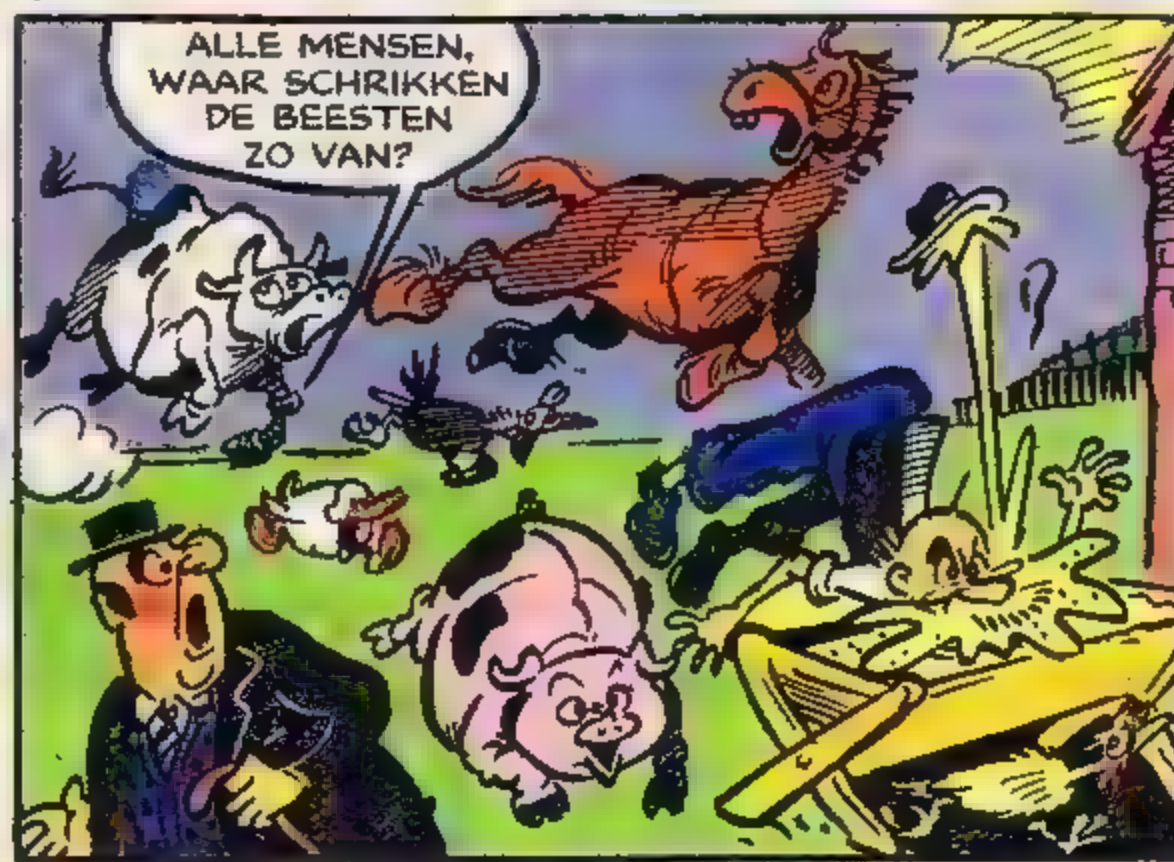
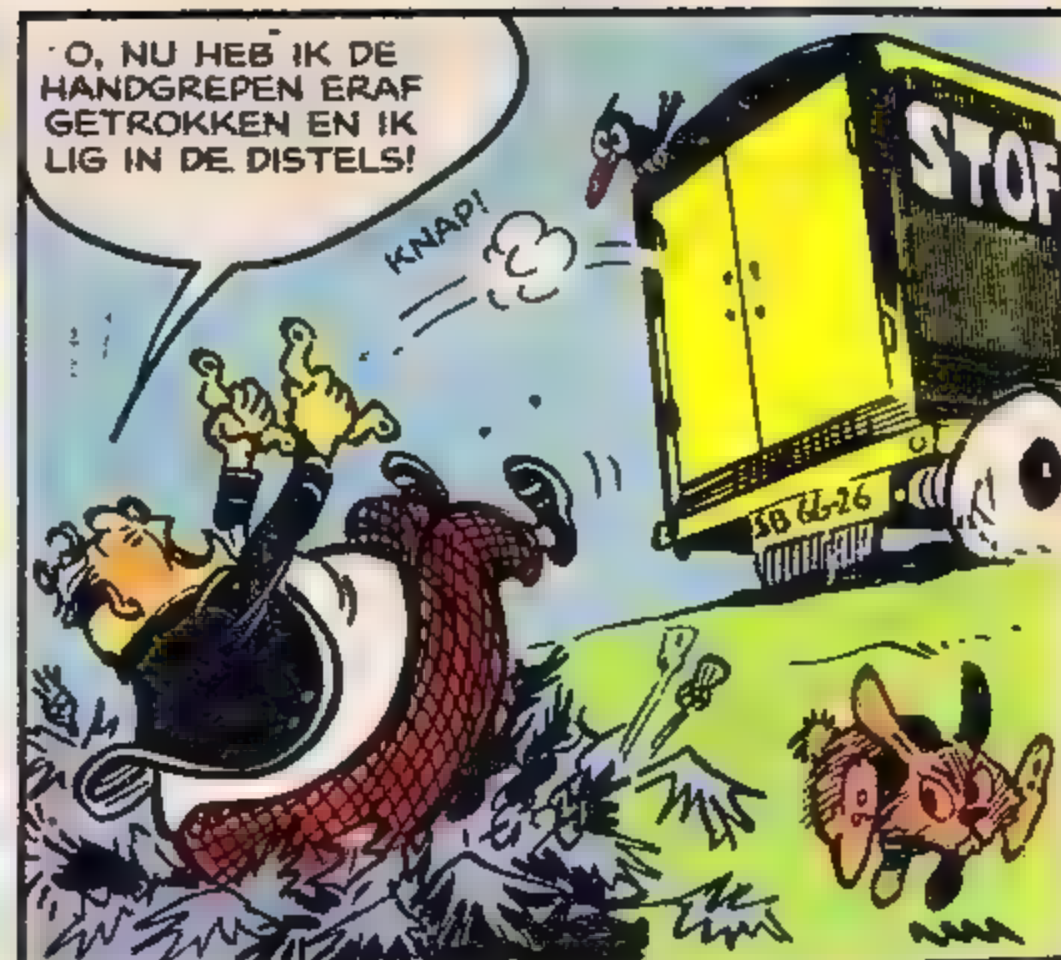
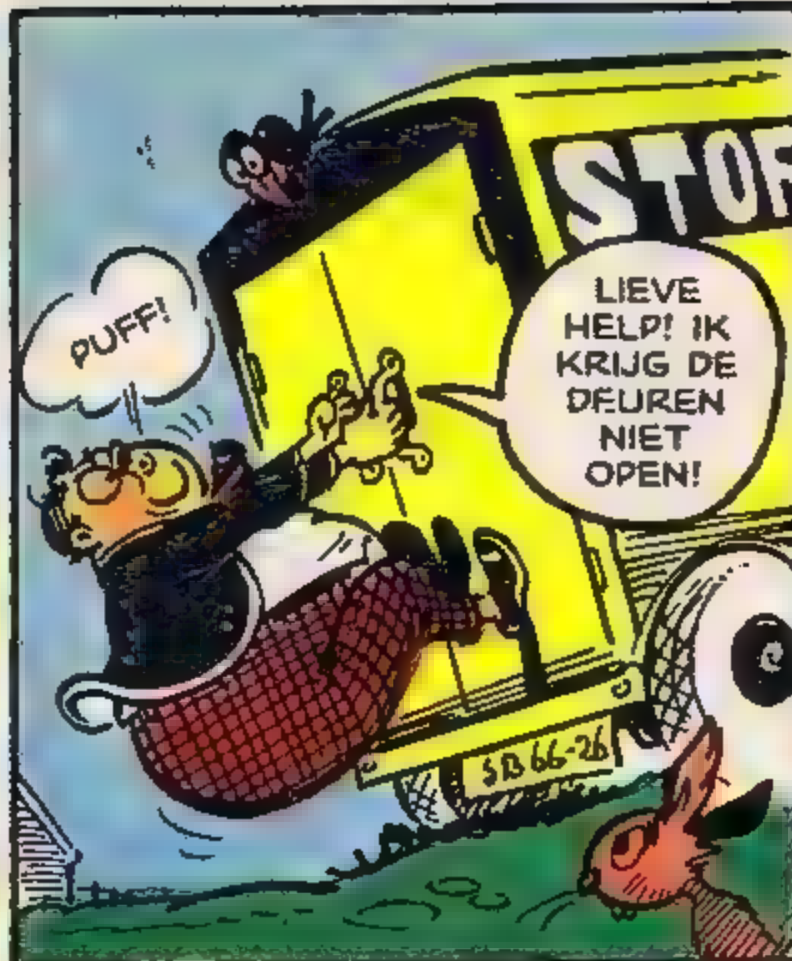

BILLIE TURF

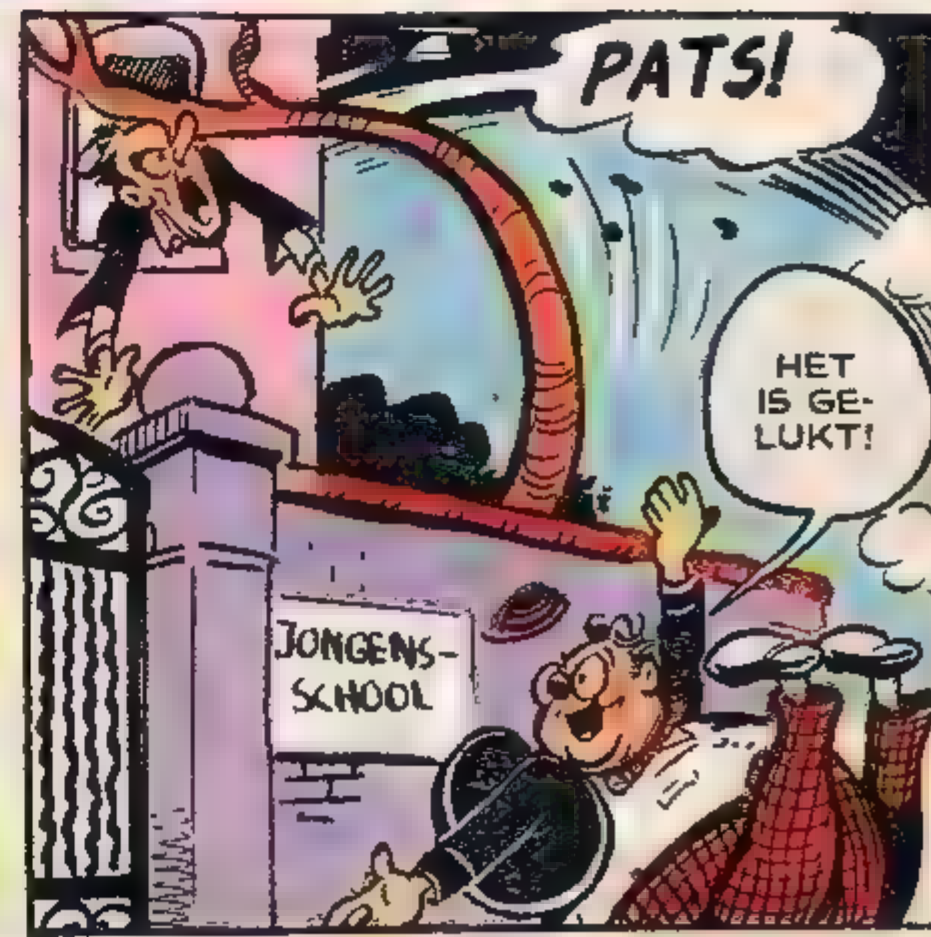
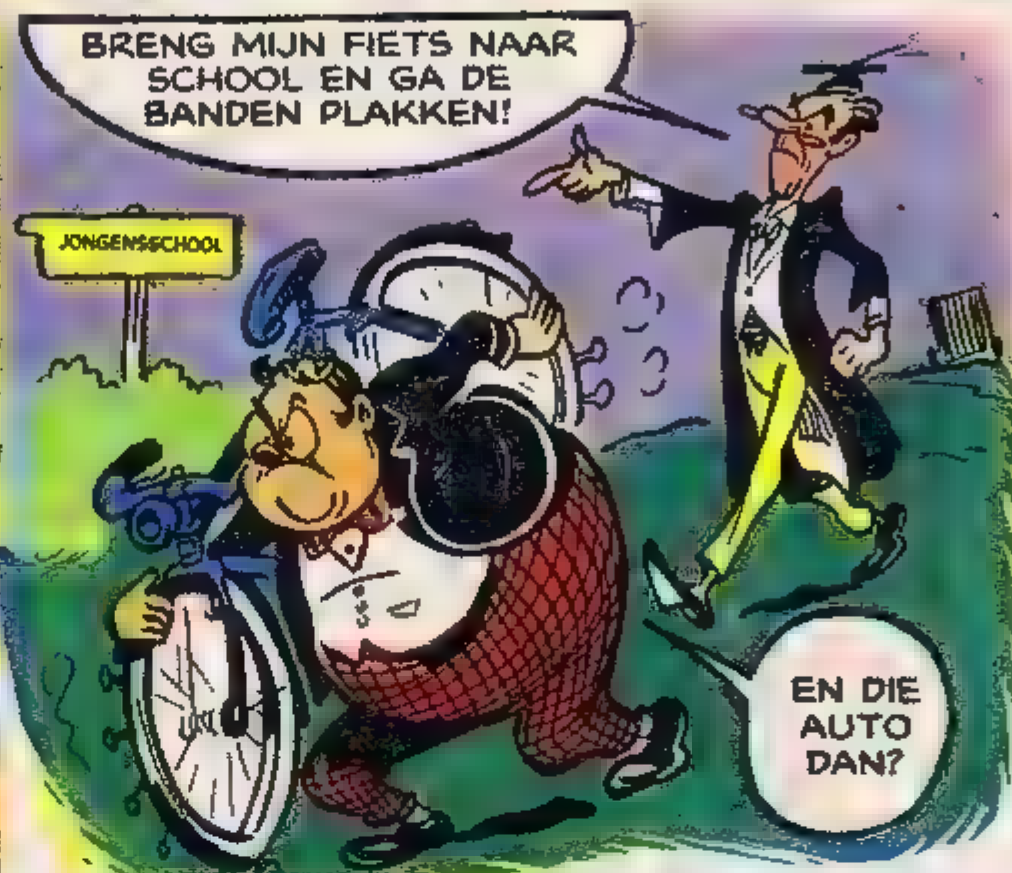
Het dikste studentje ter wereld

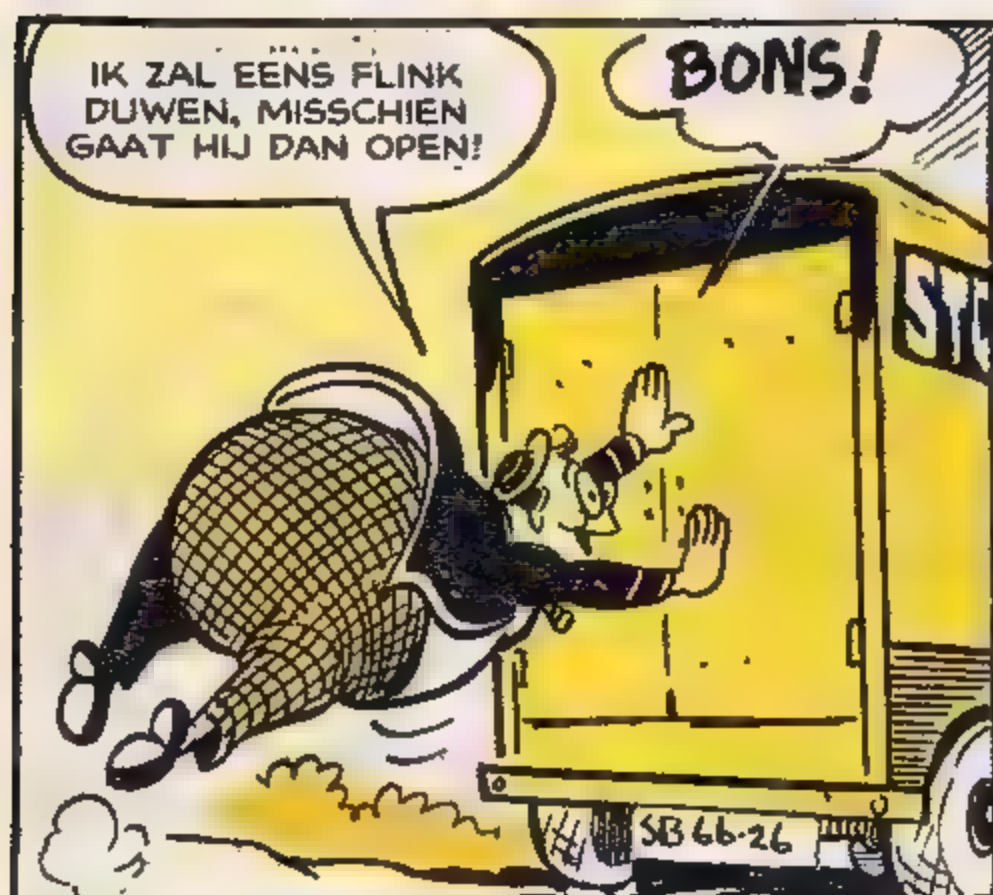
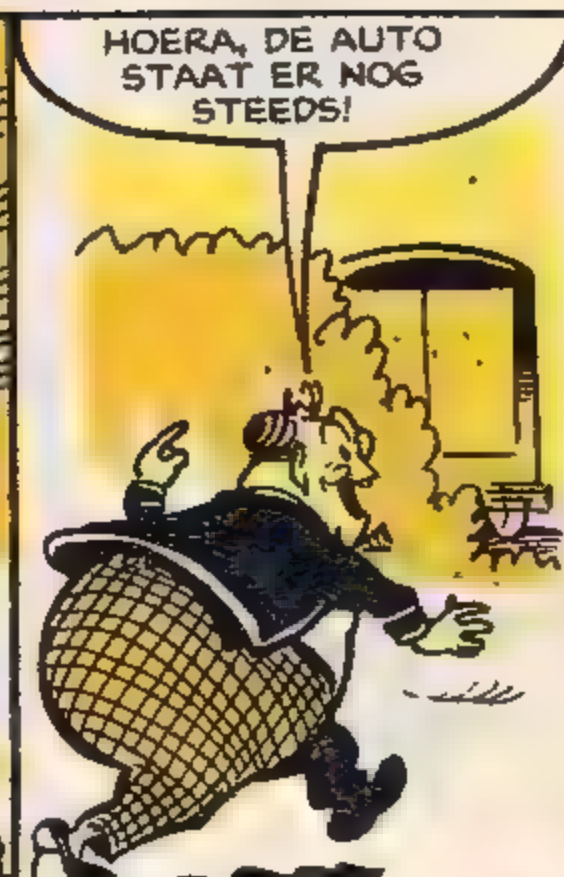
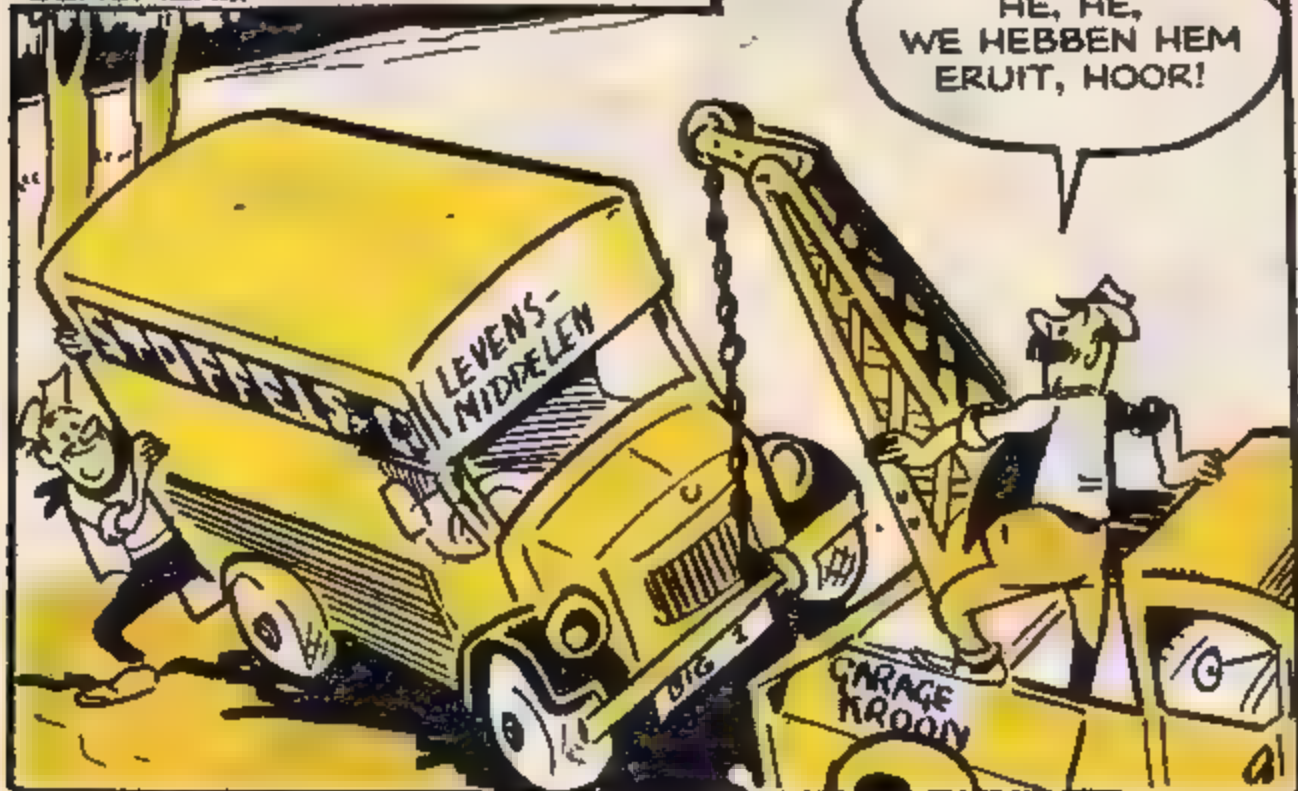

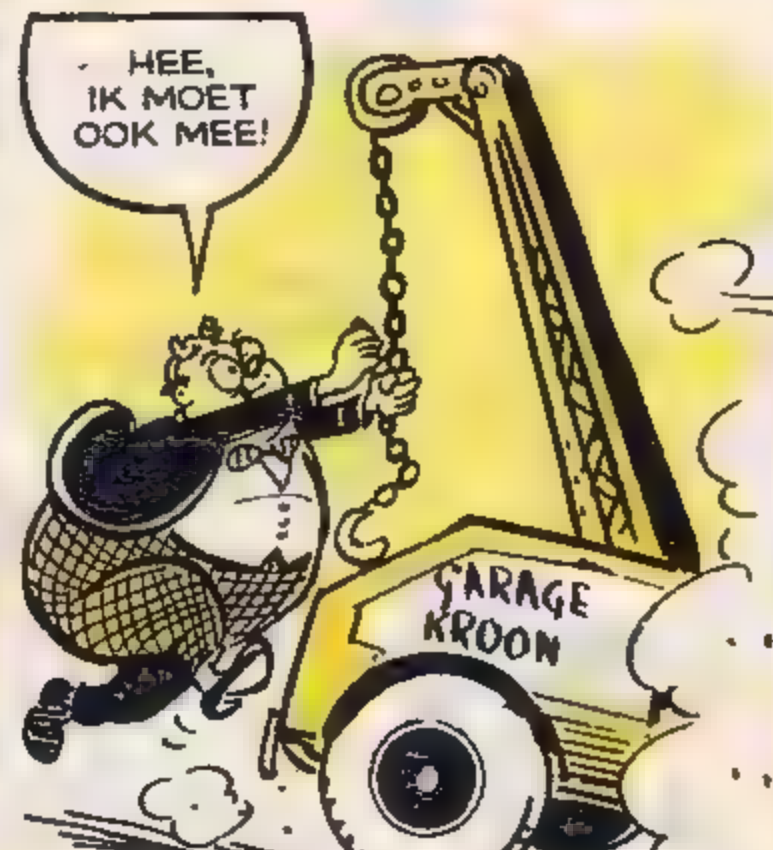

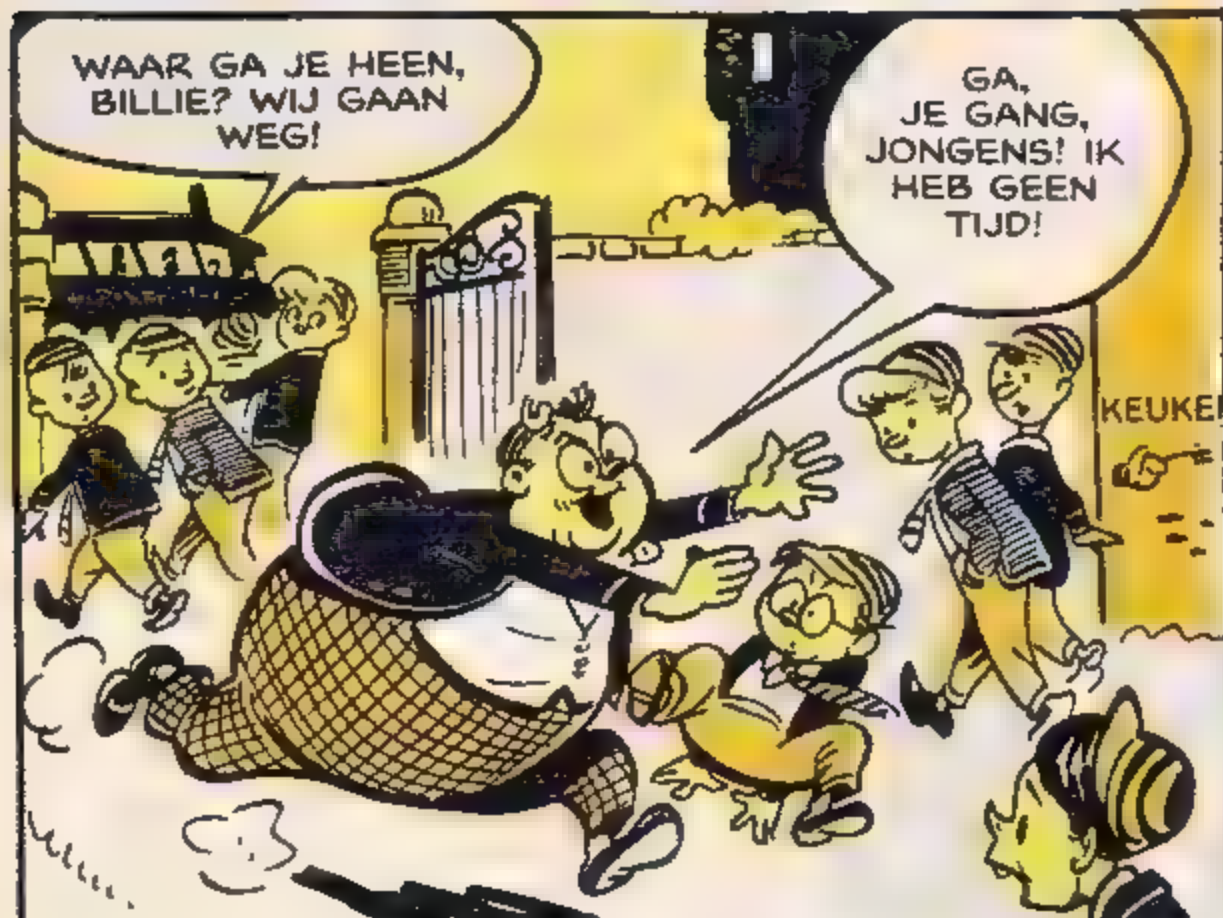
INTUSSEN WAS DE TAKELWAGEN
GEKOMEN...

DE DEUREN GAVEN NIET MEE, MAAR
DE AUTO KWAM WEL IN BEWEGING.

De dwerggridder

EEN van de kleinste mensen die ooit geleefd hebben was Jeffrey Hudson, die in 1619 in Rutlandshire in Zuid-Engeland geboren werd. Zijn ouders waren normaal van postuur, maar de groei van hun zoon hield op toen hij een lengte van vijfenveertig centimeter had bereikt. Deze geringe lengte is voor Jeffrey Hudson echter geen beletsel geweest om een avontuurlijk leven te leiden. Toen hij vijftien jaar oud was, genoot hij de eer tot een bezoek aan het Engelse hof te worden uitgenodigd. Op een wel heel bijzondere manier maakte hij zijn opwachting bij koning Karel I en diens gemalin in het paleis te Londen.

Toen er namelijk op die dag een grote vleespastei aan de koninklijke tafel werd opgediend, kwam daaruit tot niet geringe verbazing van de aanwezigen een kereltje van nog geen halve meter lengte te voorschijn gesprongen, gekleed als een ruiter en zwaaiend met een heel klein sabeltje. De

koningin was direct zo met de dwerg ingenomen, dat ze haar gemaal verzocht hem aan het hof te houden. De koning, die de kleine Jeffrey ook wel mocht, stemde toe.

Jeffrey Hudson mocht zich in de sympathie van de koning blijven verheugen. Toen hij de leeftijd van twintig jaar bereikte, werd hij door de vorst tot ridder geslagen en later zelfs geïnstalleerd als kapitein bij de troepen te paard: de cavalerie.

Het gedrag van de kleine man was niet altijd even onberispelijk. Zo had hij op een keer bij wijze van grap een kostbare ring van de koningin ergens in de paleistuin verstopt. Het personeel zocht tevergeefs naar het kleinood en het duurde anderhalf jaar voor de dwerg de ring weer teruglegde op de plaats waar hij hem vandaan gehaald had. Een andere keer zette hij onder een belangrijk document, dat de

koning moest ondertekenen, zijn eigen handtekening.

Tweemaal heeft Jeffrey in dienst van de koning een zending naar het vasteland vervuld. Beide keren had zijn reis een stormachtig verloop. De eerste maal werd zijn schip door zeerovers buitgemaakt, waarbij de passagiers als slaven naar Afrika werden gevoerd. Goedhartige mensen kochten de dwerg tenslotte vrij. Op zijn tweede reis voelde hij zich beledigd door een zekere Peter Crofts, die hem minachtend had aangekeken. Hij daagde Crofts uit tot een duel, waarbij hij de overwinning behaalde. Helaas werd hij echter meteen in de gevangenis geworpen wegens ernstige mishandeling van zijn tegenstander.

Op zestigjarige leeftijd begon de kleine man een erg verkwistend leven te leiden. Hieraan kwam een einde, toen hij opnieuw gevangengenomen werd, ditmaal op beschuldiging van samenzwering tegen de koning. Na drie jaar kreeg hij de vrijheid. Korte tijd later overleed hij, negenenzes-tig jaar oud.

door Dorothy Clewes

2

KORTE INHOUD: Eileen Hadley, dochter van een Londens politie-inspecteur, logeert bij haar oom Karel van der Meersch in Gent en krijgt van hem pianoles. Haar broers, John en Tom, mogen ook een weekje in Gent logeren. Zij reizen in de auto van meneer Brant, een Belgische professor, die een tocht door Engeland heeft gemaakt. Hij gaat terug via Dover-Calais en bij de boot in Dover zien de jongens een grote, groene auto achter zich, een Rondella. In een krant lezen zij iets over een zekere ingenieur Paulsen, die een zoon heeft, die sprekend lijkt op Tom.

LACHEND, een beetje opgewonden, stonden ze op en John goot snel het laatste restje koffie naar binnen. Daarna gingen ze naar de auto.

De man met de Rondella stond er nog, maar hij was niet meer alleen. Er stond een klein mannetje bij hem. Alles was klein aan het ventje, behalve zijn neus. Die overtrof in lengte en dikte alles wat John en Tom op dit gebied gezien hadden. De eerste gedachte van meneer Brant was:

Die man is clown van zijn beroep. Meneer Brant had daarbij niet het flauwste idee, dat hij precies goed had geraden.

Het mannetje had ook een dikke sigaar in de mond, hetgeen de verschijning van die twee nog grappiger maakte. Ze hadden een wegenkaart over de kap van de Rondella gelegd en schenen de route te bestuderen.

Tom vond het gek dat ze dat al niet eerder gedaan hadden. Als je toch van tevoren weet, waar je naartoe wil. . .

John kreeg in de gaten dat de mannen telkens met hun vingers een andere route aanwezen. Nu eens schoof hun vinger zuidwaarts door Frankrijk, dan weer wezen ze een weg in Duitsland aan.

Toen John dit tegen meneer Brant zei, zei deze: „Och, ik vind dat zo gek niet. Het zijn misschien toeristen, die een tocht door Europa gaan maken. Misschien hebben ze geld genoeg om te gaan waar ze willen.”

„Kan zijn,” gaf John gewillig toe. Hij had net als zijn vader een goed geheugen voor ongewone dingen.

Tot zijn verbazing zag hij dat Tom nog niet was ingestapt, maar bij de twee mannen stond. Deze vouwden de kaart op en stapten in, gereed om in de rij achter de anderen aan, langs de douane te rijden.

„Ze gaan naar Spanje,” zei Tom.

„Zo,” vroeg meneer Brant, „hoe weet je dat?”

„Gevraagd!” zei Tom.

„Gevraagd?” herhaalde meneer Brant. „Nou, je durft.”

„Ja, naar Frankrijk, Spanje en Italië en door de Dolomieten terug.” Tom ratelde maar door. „U moet die auto eens van binnen zien! Geweldig! Met tiggervel bekleed! En een instrumentenpaneel als van een vliegmachine!”

„Ik hoor het al,” grinnikte meneer Brant, „mijn auto is natuurlijk de moeite van het aankijken niet meer waard!”

Even later hadden de jongens de Rondella helemaal vergeten. Er was nu zoveel te beleven! Eerst moesten ze langs de douane. Dat ging heel vlot. Toen kwamen ze op de boot. De boot met zijn hoge dek, vanwaar je op de wal neerkeek. De kade

stond vol afscheid nemende mensen. Het ogenblik van vertrek was gekomen. De boot verliet de haven. De jongens konden al spoedig voelen dat ze op open zee zaten. Ze zagen de witte krijtrotsen van Engeland en het machtige kasteel van Dover langzaam in de verte verdwijnen. Tenslotte schoof er een lichte blauwe nevel voor de kust en was er niets anders meer te zien dan water... water... Al scheen de zon, het was koud op het water en het kostte professor Brant weinig moeite beide jongens mee te tronen naar de restauratiezaal.

Opeens voelde John dat iemand naar hem keek.

„Au,” zei John, toen Tom onder de tafel tegen zijn scheenbeen schopte. Tom gaf hem een haast onmerkbaar seintje: „Je moet eens achter je kijken!”

John wachtte even en deed toen of hij een schoenveter wilde vastmaken.

Daar zaten de twee mannen van de Rondella. Kranten lagen voor hen, wijd opengevouwen. De krant met de foto van ingenieur Paulsen had hun belangstelling. John zag nog net, dat ze van de krant naar Tom keken. Vooral de kleine keek scherp met zijn felle oogjes, terwijl de grote telkens het hoofd schudde, alsof hij het met zijn reisgenoot niet eens was.

Ja, geen twijfel mogelijk! Ze keken naar Tom. Ze hadden ook opgemerkt hoe Tom op de jongen van de foto leek. Opeens begon de grote man te grijzen. Hij wees op de foto, daarna op Tom en zei tegen professor Brant: „Merkwaardig, zo'n gelijkenis!”

John zag dat de man wel zes fonkelende ringen aan zijn hand had.

„Je zou zeggen,” hernam de man, „dat het broers zijn. Tweelingbroers!” Hij scheen het geval erg grappig te vinden en zijn hele lichaam schudde van het lachen.

Meneer Brant en de jongens lachten even uit beleefdheid terug en toen kwam de kelner vragen: „Wat gebruikt u voor de lunch?”

Toen John nog even omkeek en de blikken van beide mannen opving, kwam er opeens een vreemd gevoel over hem. Het leek opeens of er iets met die mannen was. Hij kon er geen verklaring voor vinden, het was een soort angstige beklemming, die hem heel de overtocht bijbleef.

HOOFDSTUK III

In Frankrijk

De kust van Frankrijk doemde uit de nevels op. De controle van de paspoorten begon; iedereen begon zich al gereed te maken om de boot te verlaten.

„Veel te vroeg nog,” zei professor Brant, maar even later stelde hij de jongens voor om maar vast naar de auto te gaan. In het halfduister van de autotunnel in de boot voelden ze aan de deining dat de boot al begon bij te draaien. De machines liepen langzamer, de scheepsbel rinkelde, ergens in de verte werden bevelen gegeven... toen een lichte schok...

Het was voor de twee Engelse jongens een vreemde sensatie zich voor het eerst van hun leven op het Europese vasteland te bevinden. Wat een herrie. Wat een drukte rondom. Wat een luide stemmen. En wat deed iedereen opgewonden. Ze zagen mensen die elkaar schreiend in de armen vielen. En toen John iets over al die opwindung zei, verklaarde meneer Brant: „Ja, jongens, drúk, dat zijn de Fransen.”

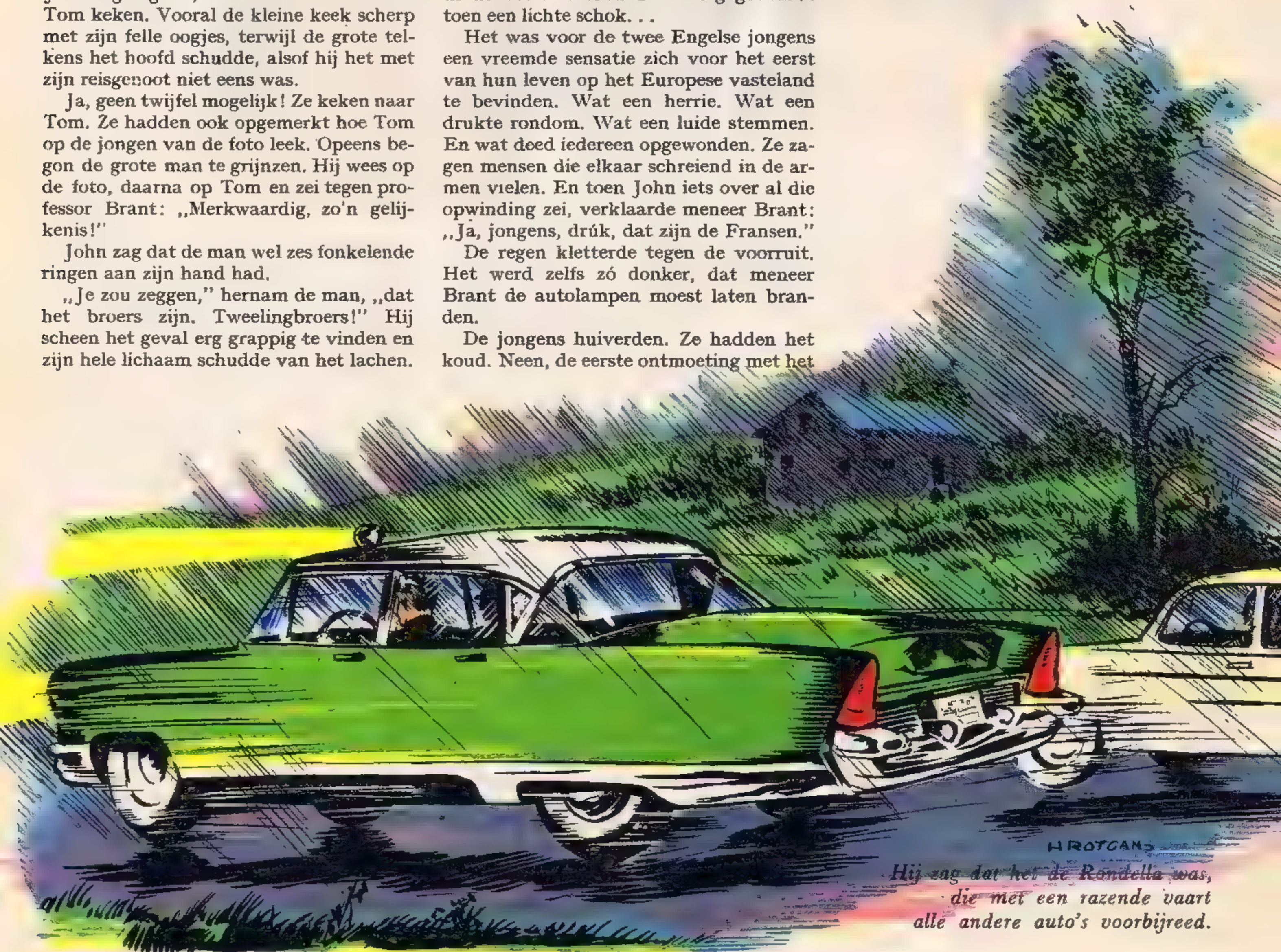
De regen kletterde tegen de voorruit. Het werd zelfs zó donker, dat meneer Brant de autolampen moest laten branden.

De jongens huiverden. Ze hadden het koud. Neen, de eerste ontmoeting met het

vasteland was niet plezierig. Bovendien voelden John en Tom zich niet op hun gemak, omdat ze aan de rechterzijde van de weg reden. Tom, koppig als altijd, bleef het de „verkeerde” zijde noemen. En vooral als ze door een bocht reden, vond hij dat het helemaal verkeerd ging. Bij iedere kruising dacht hij dat er ongelukken gingen gebeuren. Maar er gebeurden geen ongelukken. Professor Brant zat rustig aan het stuur. John leunde achterover en opeens... pats... het leek wel of er een waterval op de auto neerstortte! Enkele ogenblikken konden ze helemaal niets zien. Toen meneer Brant weer door de ruit kon zien, zag hij dat het de Rondella was, die met een razende vaart alle andere auto's voorbijreed zonder zich al te veel aan rechts of links te storen. De reusachtige achterlichten leken wel flambouwen.

Tom en John waren met een schok rechtop gaan zitten. „Kijk eens!” riepen ze allebei tegelijk.

„Och ja,” zei professor Brant met een zucht, „hoe groter de wagen, des te slechter de manieren van de inzittenden!”

Hij zag dat het de Rondella was,
die met een razende vaart
alle andere auto's voorbijreed.

De krantenjongen stiet luidkeels een reeks klanken uit, die zelfs mijnheer Brant niet verstaan kon.

H. ROTGANS

„Ik weet zeker,” zei Tom, „dat hij honderdvijftig kilometer per uur rijdt.”

„Laten we hopen,” zei meneer Brant met een spottende lach, „dat de plaats waar ze met zo’n vaart naartoe rijden de moeite waard is.”

Hij, noch de jongens konden weten, dat ze er gauw genoeg achter zouden komen, wat dat tweetal in de zin had. . .

Het regende nog toen de auto van professor Brant in het donker het stadje Béthune bereikte. Hij had met opzet de route over Rijssel vermeden. Hij hield niet van die snelwegen, waar iedereen op topsnelheid voortjakkerde. „Als je een land goed wilt zien,” zei hij tegen John en Tom, „dan moet je altijd op de stille binnenwegen rijden. De grote autowegen zijn allemaal hetzelfde, over heel de wereld.”

De jongens hadden even geknikt. Tot nog toe was de rit niet erg boeiend geweest. Ze hadden alleen geleerd dat regen op het vasteland net zo nat is als in Engeland. Bovendien waren ze doodmoe en hadden honger. En ze waren dan ook dolblij, toen professor Brant voorstelde een hotel op te zoeken.

Nadat ze in het restaurant een stevig maal genoten hadden — dat een beetje ongewoon smaakte, maar toch wel lekker was — gingen ze naar de kamer die een bediende hun had aangewezen, en sliepen spoedig in.

De volgende morgen regende het nog steeds. Nog harder dan de avond tevoren. Meneer Brant bestelde het ontbijt, terwijl John en Tom naar de auto gingen om te zien of er nog genoeg benzine in zat. Toen ze terugkwamen, mopperde Tom: „We hadden net zo goed in Engeland kunnen blijven. Daar kun je ook kletsnat worden.”

Na het ontbijt betaalde professor Brant de rekening aan de kelner, die blijkbaar meer aandacht had voor iets dat buiten gebeurde, dan voor het geld dat hij teruggaf. Daardoor rolde een gedeelte ervan op de vloer. In plaats van het op te rapen snelde de kelner naar de straatdeur, trok deze met een ruk open en voegde zich bij een troepje mensen, die zich rondom een krantenjongen verdrongen. De krantenjongen stiet luidkeels een reeks klanken uit, die zelfs meneer Brant niet verstaan kon. Hij stond op, rustig als altijd.

John zei: „Ze vinden altijd wel iets om drukte over te maken. Het gaat er immers om zoveel mogelijk kranten te verkopen.”

Opeens bleef de professor doodstil staan luisteren, met de kruk van het autoportier in de hand. Nu hoorde hij wat de krantenjongen riep: „Kinderroof! Kinderroof! Het zoontje van de beroemde uitvinder Paulsen ontvoerd!”

Onwillekeurig keek hij even naar Tom. Afschuwelijk, dacht hij, zo’n kinderroof. Het gemeenste dat er bestaat.

Hij herinnerde zich de gelijkenis tussen Tom en de jongen op de foto. Hij stelde zich voor hoe verschrikkelijk het moest zijn voor zo’n jongen om aan de macht van gewetenloze bandieten te zijn overgeleverd.

„Ik begrijp niet,” zei Tom nadat hij enkele ogenblikken voor zich uit had zitten staren, „waar ze dat voor doen. Wat heb je eraan een jongen te stelen?”

„Snap je dat niet?” vroeg John smalend. „Natuurlijk om de vader te dwingen geld te betalen. Meestal is het bij de bandieten daarom te doen.”

„Juist,” bevestigde meneer Brant. „Maar deze schurken willen iets anders.”

„Hoe weet u dat?” vroeg John verbaasd.

„Wel, doodeenvoudig. De vader van die jongen, ingenieur Paulsen, heeft een geweldig belangrijke uitvinding gedaan. Je hebt het gisteren zelf gelezen; het is een uitvinding, die een omwenteling in de auto-industrie teweeg kan brengen. Meneer Paulsen laat niets over zijn uitvinding los. Maar iedere grote autofabriek wil er graag miljoenen voor geven.”

„Maar wat hebben de bandieten daarmee te maken? En die jongen?” vroeg Tom.

„Wel, jongeman, dat is toch doodsimpel. Ze ontvoeren de jongen en schrijven een dreigbrief: „Zorg dat ik de formule

van de uitvinding krijg. Anders zullen we je zoon doden!" Tja, wat doet een vader dan? Het is de gemeenste manier van afpersing, maar zulke gemene schurken zijn er. Kom, stap in!"

Met een plof liet meneer Brant zich achter het stuur vallen en nadat de jongens de portieren stevig achter zich hadden dichtgeklapt, reden ze weg.

Aan het rijden van meneer Brant kon je goed merken, dat hij nog kwaad was. Ze stoven de hoofdweg af en reeds een kwartier later gonsden ze over de baan in de richting van Soissons.

Nog vóór Atrecht wachtte hun de eerste verrassing. De zon brak door en meneer Brand zette de ruitenwisper van de auto af.

De jongens juichten: „Hoera." Wat zag de wereld er nu anders uit. En wat was het hier mooi: tussen de golvende heuvels, velden met goudgeel graan, velden met blauwe bloemen; prachtige villa's met bloemrijke tuinen eromheen, peren, die als gouden pegels aan de bomen hingen.

Dit was de eerste verrassing op dit traject. Een prettige!

Na Atrecht echter zouden ze hun tweede verrassing beleven. En die was heel wat minder prettig.

HOOFDSTUK IV

Tom verdwijnt

Het werd steeds stiller op de weg.

„Nu zal ik jullie eens iets moois laten zien," zei de professor. Hij verliet de grote baan en sloeg een weg in die kronkelend en klimmend en dalend langs landelijke dorpjes voerde.

Boerenvrouwen met een rode hoofddoek om het hoofd reden op vreemdsoortige wagens, met reebruine ossen bespannen. Boerderijen lagen haast onder bloe-

men en klimplanten bedolven. Hier en daar stond een kasteel tegen de diepblauwe hemel afgetekend en in de diepten van de dalen lagen vijvers met waterlelies te glanzen.

„Hoe weet u de weg zo goed?" vroeg John verbaasd.

„Ik ben hier nog nooit geweest," zei meneer Brant, „maar gisteravond in het hotel, toen jullie naar bed waren, heb ik een beetje met de hotelhouder en de kel-

ner gepraat. Ze vertelden me dat ik voorbij Atrecht deze weg moest nemen, omdat het hier zo mooi was. En" — hier keek professor Brant in het rond — „ze hebben stellig niet overdreven... Het is hier haast nog mooier dan..."

Plotseling zweeg hij. Tom had hem met een kreet onderbroken. „Daar... kijk eens..." Tom had zich helemaal omgekeerd en lag op de knieën door de achterruit te kijken.

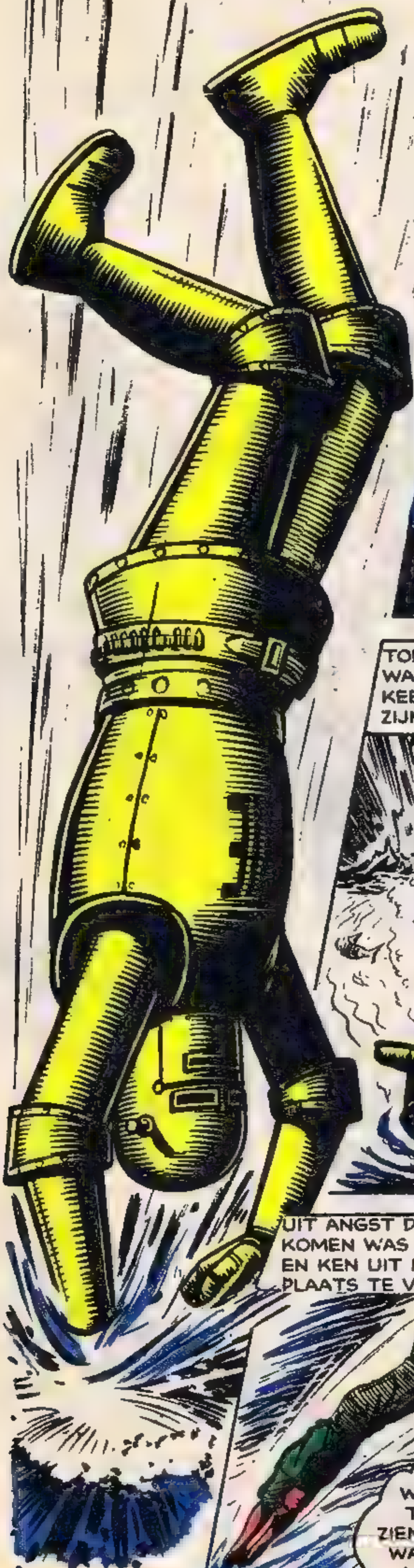
Wordt vervolgd

Hij sloeg een weg in die kronkelend en klimmend en dalend langs landelijke dorpjes voerde.

De man van staal

TED, KEN EN ARCHIE WAREN IN EEN AFGELEGEN DEEL VAN NIEUW-MEXICO. ZE WILDEN BEWIJZEN DAT ZE ONSCHULDIG WAREN AAN EEN OVERVAL OP DE POST-KOETS. TERWIJL ZE VLUCHTTEN VOOR DE SHERIFF EN ZIJN MANNEN, VIEL ARCHIE IN EEN RIVIER.

TED EN KEN ZAGEN VANUIT HUN SCHUILPLAATS ARCHIE IN HET WATER VALLEN.

ARCHIE ZAL DIRECT ZINKEN EN DAARNA ZAL DE SHERIFF NAAR ONS GAAN ZOEKEN!

TOEN ARCHIE ONDER WATER VERDWEEN, KEERDE DE SHERIFF ZIJN PAARD.

DIE LANGE IS ER GEWEEST! NU MOETEN WE DE TWEE ANDEREN NOG OPSPOREN!

DE VRIENDEN KLOMMEN UIT DE BOOM. TED PROBEERDE VIA ZIJN ZENDER ARCHIE TE BEREIKEN, MAAR DE ROBOT REAGEERDE NIET.

ER MOET IETS MET HEM GEBEURD ZIJN, WANT HIJ GEHOORZAAMT NIET!

WAT ZOU ER DAN ZIJN?

SHERIFF HANSON ZAG HEN EN RIEP:

UIT ANGST DAT ARCHIE IETS OVERKOMEN WAS KWAMEN TED EN KEN UIT HUN SCHUILPLAATS TE VOORSCHIJN.

DAAR GAAN ZE! VOORUIT, MANNEN, EROP AF!

WE MOETEN TE WETEN ZIEN TE KOMEN WAT ER MET ARCHIE IS!

ZE KUNNEN ONS NU NIET MEER ONTSNAPPEN!

Iets over bijen

HET leven van bijen is een onderwerp, waar dikke boeken over zijn volgeschreven. Dit wonderlijke diertje, dat bouwen kan als een architect en dat ons bovendien nog honing en was schenkt, stond reeds in het oude Egypte in hoog aanzien; men kende het daar een menselijk verstand toe en beschouwde het als heilig.

Dat er in totaal twaalfduizend verschillende soorten bijen bestaan zal niet iedereen weten. Hoeveel van deze soorten geven nu eigenlijk honing? Wel, niet meer dan vier. Deze vier soorten hebben kans gezien om de goede naam van het hele bijengeslacht te vestigen, terwijl de 11996 andere in dit opzicht nutteloos zijn.

Het enige dat mensen tegen bijen hebben is het feit dat ze voorzien zijn van een angel. Wie ooit een bijesteek gehad heeft, weet dat dit een allesbehalve prettige gewaarwording is. De angel van een bij is een van de meest ingewikkelde instrumenten in de natuur. Niet minder dan tweeën-

twintig spieren moeten in beweging worden gebracht voor het slachtoffer au roept. Eerst wordt de angel naar buiten gebracht, dan wordt hij in de huid gestoken en tenslotte boort hij zich diep in het vlees. Vervolgens komt het bijegif in het bloed terecht, wat soms ernstige gevolgen kan hebben.

Bijenhouders of imkers beschermen zich tegen steken door hun gezicht met een net te bedekken, handschoenen te dragen en de pijpen van hun broek in hun sokken te stoppen. Anderen roken alleen een pijp. De rook daarvan bezorgt de diertjes blijkbaar de angst, dat zij hun korf zullen moeten verlaten; om op alles voorbereid te zijn zuigen zij zoveel honing op als ze kunnen. Het inslaan en bewaren van deze mondvoorraad maakt hen dan zo lui, dat ze weinig zin meer hebben in steken.

Verscheidene kenners van insecten zeggen dat al die voorzorgsmaatregelen niet nodig zijn. Zij beweren dat bijen in gewone omstandigheden alleen diegene steken, die laat merken dat hij zenuwachtig is. Wie niet bang is, zal volgens hen niet gauw gestoken worden. We weten niet in hoeverre zij gelijk hebben, maar wel weten we dat wie bijen bang maakt of hun korf verstoort, kans loopt op een uiterst gevoelige afstraffing.

Sterke Stans

Dokter tegen wil en dank

„OP een dag in het Mohaggengebergte...“ begon Fred Jorkens.

„Het Mohaggengebergte?“ vroeg zijn vriend Terbut.

„Ja, zo noemen ze dat daar,“ zei Jorkens. „Ik weet niet onder welke naam het op de Europese kaarten vermeld staat, als het er tenminste op staat, maar gebergte is een tikkeltje overdreven, het is er niet zo hoog. Het ligt in de Sahara dicht bij de noordelijke grens. Ik was erheen gegaan om gazellen en Barbarijse schapen te kopen. Na ongeveer een week had ik het gewenste aantal bij elkaar en ik was net van plan weer naar huis te gaan, toen er iets vreemds gebeurde. Dit kwam omdat ik te vriendelijk voor de Arabieren was geweest.“

„Te vriendelijk?“ vroeg Terbut verwonderd.

„Ja,“ antwoordde Jorkens. „Ze wilden me niet laten gaan.“

„O,“ zei Terbut. „Vertel eens hoe dat zat.“

„Je moet weten,“ zei Jorkens, „dat ze daar in de veronderstelling leven dat iedere Europeaan dokter is. En dus was ik ook dokter. Ik heb hun nooit gevraagd naar me toe te komen om behandeld te worden; ze kwamen eenvoudig. En ik moest hun geneesmiddelen geven. Nu had ik alleen wat eenvoudige middeltjes bij me: cascara, kinine, wonderolie en nog wat van dat spul. Ze kwamen van heinde en verre, meestal 's avonds, en ze vroegen mij hen te genezen van hun echte kwalen, maar ook van hun verzonnen ziekten. Ik ben er nooit achter gekomen hoe ze precies wisten waar ik was. Van hun aanwezigheid had ik voor die tijd nooit iets

gemerkt. Ze kwamen uit nederzettingen die ik niet kende. Maar goed, ze wisten dus dat ik er was en kwamen mij vragen hen beter te maken. Enorme kerels waren erbij, die bij een maaltijd een halve geit hadden opgegeten en — hoe kan het anders? — klaagden over maagpijn. Nu had ik niet veel bij me voor maagpijn en ik moest dus zuinig zijn met mijn middeltjes.

Ik had mijn tent opgeslagen in een klein dal, begroeid met geraniums. Aan alle kanten rezen loodrechte rotswanden omhoog. Ik had vier Arabische bedienden bij me, twee kamelen en twee muilezels. Een van de Arabieren was kok, twee zorgden voor de kamelen en de ezels en de vierde deed niets anders dan bevelen geven aan zijn kameraden. Ik had een mooie kudde vee bij elkaar gekregen en op een dag zei ik tegen Pelcassim, de man die voor mijn dagelijkse maaltijden zorgde: „Ik heb nu vee genoeg. Morgen gaan we naar huis.“

Hij keek me vragend aan en zei alleen: „Insl'Allah,“ dat betekent: Als Allah het wil. En zo brak de volgende dag aan. Nauwelijks was het licht geworden of ik ontwaarde een heel stel inboorlingen uit het dal, die voor mijn tent stonden. Ik ging naar buiten en vroeg hun wat ze wilden. Ze vroegen me waarom mijn men-

sen vrachten op onze kamelen aan het laden waren. Ik zei dat ik terug ging naar de kust. Ze antwoordden dat ik moest blijven. Ik begreep al gauw dat daar niet veel tegen in te brengen was, want ze waren stuk voor stuk tot de tanden gewapend en hun houding was bepaald dreigend. Mijn bedienden en ik hadden ook wel wapens, maar wij waren maar met ons vijven en zouden dus geen weerstand kunnen bieden aan zo'n groot aantal dalbewoners.

Een van de mannen kwam naar voren en zei dat ze hun goede *hakim*, dokter, wilden behouden. Ze lieten mij mijn tent weer binnengaan en toen ik daar mijn geweer zag staan, dacht ik een ogenblik dat ik hun met dat wapen angst aan zou kunnen jagen. Maar ik besepte tegelijkertijd dat zij uitstekende schutters waren en dat, als ik op een van hen zou schieten, de anderen in tijd van een ogenblik achter de rotsen verdwenen zouden zijn en mijn tent als schietschijf zouden gebruiken, tot ze er zeker van waren dat ik dood was. En zelfs als ik zou ontsnappen, dan zou ik honderd mijl door de woestijn moeten trekken, terwijl elke Arabier precies wist wat ik gedaan had. Nee, ik moest iets anders verzinnen. Ik kon onmogelijk beweren dat ik geen goede dokter was, want in de loop van de tijd had ik bij hen een grote faam verworven; zowel door mijn kinine, mijn cascara en mijn zuiveringszout, als door de goocheltrucjes die ik gebruikt had om de medicijnen wat smakelijker te maken. Arabieren zijn namelijk verzot op goocheltrucs.

Ik dacht over het hele geval nog eens goed na en vroeg me af hoe zij tegenover deze zaak stonden. Het was voor hen net

Fred Jorkens werd tegen zijn wil vastgehouden in het afgelegen dal. Alleen door een list kon hij ontsnappen

als voor ons hier, als een heel kundige dokter, op wie veel mensen vertrouwen, plotseling zijn biezen pakt en er vandoor gaat. Men zou dan proberen hem tot andere gedachten te brengen, er zou grote opwinding heersen en de mensen zouden dat zo maar niet nemen. Toen ik de zaak van die kant bekeken had, wist ik wat de Arabieren zouden doen. Ze zouden me tot elke prijs in hun dal proberen te houden.

Daarom besloot ik mij voorlopig in mijn lot te schikken en te blijven en intussen reikte ik nog meer smeerseltjes en zalfjes uit dan ooit tevoren. Het gevolg was dat ik na een paar dagen niets meer overhad. De inboorlingen zagen dat mijn voorraad begon te slinken en tegen enkelen van hen zei ik dat ik wel een groot dokter was, maar dat geen enkele dokter zonder medicijnen kan genezen. Naarmate mijn voorraad middeltjes minderde, dacht ik dat ik dichterbij mijn vrijheid was.

Maar niets daarvan. Een van hun mannen zou op een ezel over de bergen rijden en de vlakke doorkruisen, die zij de vlakke van Tel noemen. Hij zou in drie of vier dagen de dichtstbijzijnde stad bereiken en nieuwe voorraad voor mij inslaan. En om er zeker van te zijn dat hij de goede medicijnen zou krijgen weekten ze met heet water de etiketten van mijn flessen. Ik vatte het plan op een briefje aan de kleren van de man of aan zijn ezel te

bevestigen, maar de grote moeilijkheid was, dat ik het briefje zodanig moest vastmaken, dat de apotheker het beslist wél en de Arabieren het beslist níét zouden zien. En zo'n plekje kon ik niet ontdekken. Wat nu te doen?

Ongeveer een week later kwam de Arabier terug met een enorme hoeveelheid kinine, cascara en zuiveringszout, alsmede een zak dadels. Ik was nog steeds in het dal en ik begreep dat ik er voorlopig niet uit zou komen. De Arabieren bewaakten mij niet opvallend, maar ze pakten me wel mijn geweer af. Als ik een wandeling maakte, zag ik nergens een heuvel, waarop niet een Arabier zat, die scheen te slapen. Kwam ik echter dicht in zijn buurt, dan zag ik hem opstaan en speurend heen en weer lopen.

Ik piekerde voortdurend en bedacht allerlei plannen, maar het bezwaar was dat ze geen van alle deugden. Ik had bijvoorbeeld het plan een van mijn bedienden met een boodschap naar de een of andere stad te sturen, maar dan zou hij de andere Arabieren moeten misleiden en ik vreesde dat hij daar niet listig genoeg voor was. Toen kreeg ik het idee een van mijn ezels een briefje aan zijn staart te binden en weg te jagen. Maar ik begreep dat de eerste de beste nomade die hem vond, hem zou houden en het dier op die manier nooit de beschaafde wereld zou bereiken. Het was een moeilijke situatie. Voor zover ik het kon bekijken, kon ik eenvoudig geen boodschap om hulp versturen en zou ik voor altijd moeten blijven waar ik was.

De dalbewoners gaven me zo nu en dan mijn geweer en stonden me toe wat edni's te schieten, een soort antilopen, die in die streek leven. Maar ik wist dat als ik een edni onder schot had, er achter de rotsen zeker drie geweerlopen op mij gericht waren.

Er heerste in het heuvelland een heerlijk klimaat en het klinkt misschien

vreemd, maar de aanblik van de woestijn was mooi. Vooral bij zonsondergang als er een blauwige damp over het land en tussen de heuvels hing en de geur van de berghyacinten de lucht vervulde.

Nadat er weer een week was voorbijgegaan, begon ik schoon genoeg te krijgen van de toverkunstjes die ik voor de Arabieren moest opvoeren. Als ik dan gedoemd was om hier voorgoed te blijven, wilde ik me beperken tot medicijnen. Maar ik had weer buiten de dalbewoners gerekend. Ze stonden er eenvoudig op, dat er goochelkunstjes werden gedaan en er bleef me niets anders over dan het te doen."

„Wat waren dat voor kunstjes?" vroeg Terbut.

„O, kleine goocheltrucjes zoals deze," zei Jorkens. „Kijk, ik neem het lepeltje uit het zoutvaatje en neem het eerst in deze hand en dan in die."

„Ja, ik zie het," zei Terbut.

„En in welke hand is het nu?" vroeg Jorkens.

„In die hand," zei Terbut, terwijl hij op een van de handen van zijn vriend wees.

„Mis," zei Jorkens. Hij opende zijn hand en Terbut's mond zakte open van verbazing. „En ook niet in die," vervolgde Jorkens en opende de andere hand.

„Hoe ter wereld doe je dat?" vroeg Terbut.

„Och, het is een eenvoudig goocheltrucje," zei Jorkens. „Ik zei dat ik het lepeltje oppakte, maar in werkelijkheid deed ik dat niet. Ik had het snel onder de rand van mijn bord geschoven, hier is het. Je begon een paar seconden te laat op me te letten, net als die Arabieren. Goochelen is gemakkelijk en ook wel leuk, maar ik moest het daar doen tot ik er misselijk van werd. Ik dacht voortdurend aan manieren om een boodschap naar Europa te sturen met de mededeling dat ik een ge-

...zag ik nergens
een heuvel,
waarop niet
een Arabier zat,
die scheen
te slapen.

vangene in het Mohaggengebergte was en om iemand te vragen een expeditie te sturen om me te bevrijden. Ik bevond me in een gebied behorend bij Frans-Afrika en ik wist dat de Fransen als ze merkten wat er aan de hand was, mij te hulp zouden komen. Maar hoe kon ik het hun vertellen? Ik peinsde me suf, maar vond geen oplossing. Mijn bedienden spraken nooit over ontsnappen en natuurlijk praatte ik er met hen ook nooit over, want ik wilde niet dat bekend werd dat ik zelf nergens anders aan dacht. Op een dag vroeg ik Pelcassim of hij meende dat ik Europa nog weleens zou zien en het enige antwoord dat ik kreeg was: „Als Allah het wil.” Toen zei ik maar niets meer.

Mijn onvrijwillig verblijf bij de Arabieren van het Mohaggengebergte duurde voort tot er op zekere dag, terwijl ik kort voor zonsondergang voor mijn tent zat uit te rusten, iets ongewoons gebeurde. Ik hoorde een zwakke vleugelslag en getijl van vogels in de lucht. De dieren trokken noordwaarts en waren spoedig verdwenen. Dat was alles, maar ik was opeens op een idee gekomen. Die vogels gingen naar Europa. En daar moest ik ook heen. En ik dacht aan een manier om hun een boodschap mee te geven.

Ik wist niet wat voor soort vogels ik over had zien vliegen, maar ik begreep al gauw dat ik zwaluwen nodig had. Er waren daar ook wel ooievaars, maar ik vermoedde dat zij hoofdzakelijk naar Duitsland zouden gaan en ik wilde een boodschap naar Frankrijk sturen.

Die nacht overdacht ik mijn plan nog eens goed. Het was daar in de heuvels volop lente, maar de zwaluwen waren nog niet verdwenen. Niet dat we ze vaak zagen, maar ik wist dat er achter de heuvels, waar kleine steden lagen, nog genoeg zouden zijn. De Arabieren zouden ze voor me moeten vangen, want ik wist dat ze niet zouden goedvinden dat ik het dal verliet. De volgende dag kuierde ik dus naar het dichtstbijzijnde Arabische kamp. Het stond er vol lage kameelharen tenten en magere honden sprongen blaffend om mij heen. Er kwam een Arabier op mij toe, hij gooide een steen naar de honden en vroeg mij op beleefde toon wat hij voor mij kon doen. Ik vertelde hem dat er aan mijn toverij langzamerhand een einde kwam, omdat ik niet meer over de benodigde middelen beschikte. Hij vroeg me wat dat voor middelen waren en ik vertelde hem dat het borstveertjes van zwaluwen waren. Ik zag dat hij mijn verhaal aannemelijk vond en hij beloofde mij direct dat ik de zwaluwen zou krijgen. Ik liet hem plechtig beloven, dat hij mijn tovermiddel geheim zou houden. Ik vertelde dat andere tovenaars het trachtten op te sporen, maar dat, als ze erachter kwamen, er verschrikkelijke dingen zouden gebeuren, omdat ze niet wisten hoe ze het moesten gebruiken. Hij was zeer geïnteresseerd dat het geheim aan hem verteld

was en ik zei dat ik een flink aantal zwaluwen nodig had, omdat er zoveel patiënten waren. Dat laatste was de zuivere waarheid.

Ik vroeg hem om een mooie nieuwe kooi voor de vogels en om voedsel om ze in leven te houden en ik vertelde dat de vogels het beste met netten gevangen konden worden. Er kwamen nog een paar Arabieren bij staan en ze vroegen me van alles en nog wat over de zwaluwen.

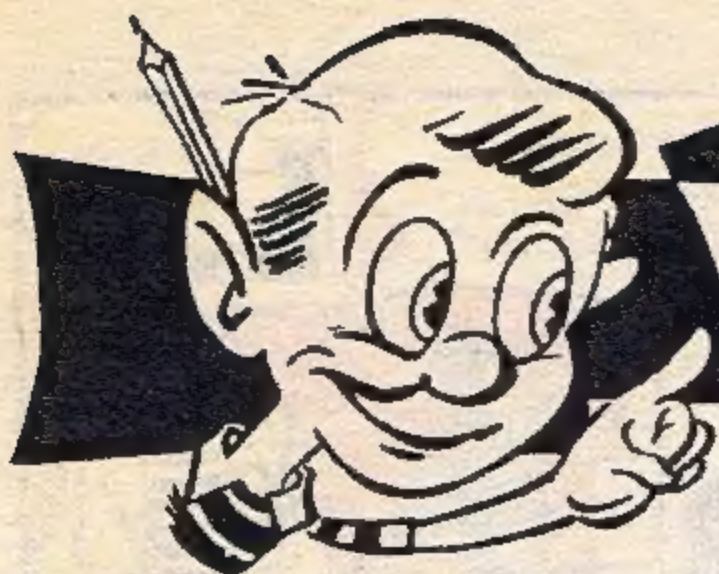
Een van hen, die kort geleden een flinke dosis wonderolie van mij gekregen had beloofde dat hij alles zou doen om zoveel mogelijk vogels te vangen. Na enige tijd verliet ik het groepje en ik zag dat ze druk met elkaar bespraken waar en hoe ze het best een flink aantal vogels konden vangen. Voor ik uit het kamp wegging vroeg ik aan een paar inwoners of ze mij aan een hoeveelheid Arabische sigaretten konden helpen. Ze beloofden me dat ze ze direct zouden brengen. De volgende dag had ik mijn sigaretten al. Die nacht haalde ik er het sigarettepapier af en op ieder papiertje schreef ik een korte boodschap in het Frans. Ik werd wat ongerust toen de dag voorbijging zonder dat de zwaluwen gebracht werden. Ik was bang dat de vogels zouden wegtrekken voordat ze gevangen waren. Maar de Arabieren deden hun best, ze wilden niet graag mijn goocheltrucs, waar ze zo dol op waren, missen. Ze haastten zich en vingen de zwaluwen.

Enkele dagen later kwamen ze naar mijn kamp. Ze hadden een paar kamelen bij zich, waarop twee enorme kooien waren vastgesjord. Daarin zaten mijn zwaluwen. Ik had een flink aantal dieren besteld omdat ik wist dat één of twee dieren niet zouden opvallen, maar als overal zwaluwen met een wit pootje zouden rondvliegen, men dat gauw zou opmerken. Heel de volgende nacht bond ik sigarettepapiertjes om de poten van de zwaluwen en toen ik daarmee klaar was, liet ik ze los. Het was volop lente in het Mohaggengebergte en het zou niet lang duren of ook in Frankrijk zou het voorjaar aanbreeken. De zwaluwen hadden kennelijk dezelfde gedachte gehad, want nog geen maand later arriveerde er een afdeling van het Vreemdelingenlegioen in het dal. De zwaluwen waren, eenmaal in vrijheid, spoedig vertrokken. Het was niet precies zo gegaan als ik gedacht had, want niet in Frankrijk, maar al aan de kust van Noord-Afrika waren de diertjes met hun witte pootjes gesignaleerd en direct was er een groep soldaten van de dichtstbijzijnde post vertrokken. Ik zei tegen Pelcassim, toen ik de groep mijn tent zag naderen: „Ik heb hier nu lang genoeg gezeten en alle dalbewoners zijn van hun kwaaltjes genezen. Ik heb zin om te vertrekken en ik denk dat ik me bij die soldaten aansluit.”

„Als Allah het wil,” antwoordde hij. En dat is het verhaal van mijn ontsnapping.”

WIE PUZZELT ER MEE?

De laatste tijd wordt de redactie overstroomd door grote hoeveelheden puzzels en raadsels die onze lezeressen en lezers ons toesturen. Helaas is er in Sjors te weinig plaats om elke week eigen werk van abonnees op te nemen en daarom hebben we besloten om, zolang de voorraad strekt, eens in de vier à vijf weken onze rubriek „Wie puzzelt er mee” beschikbaar te stellen voor onze lezers. De keuze van de puzzels is willekeurig en iedereen die inzendt komt aan de beurt, op voorwaarde dat zijn of haar puzzels geschikt zijn om af te drukken. De oplossingen van deze week komen in het nummer van 10 maart a.s. En willen de inzenders (en dat geldt voor alle abonnees die ons schrijven) duidelijk opgeven: hun naam, voornaam en adres en of het om een jongen of een meisje gaat? Afsproken! En dan nu... aan de slag!

Invulpuzzel, ingezonden door T. v. d. Aar, Heemstede:

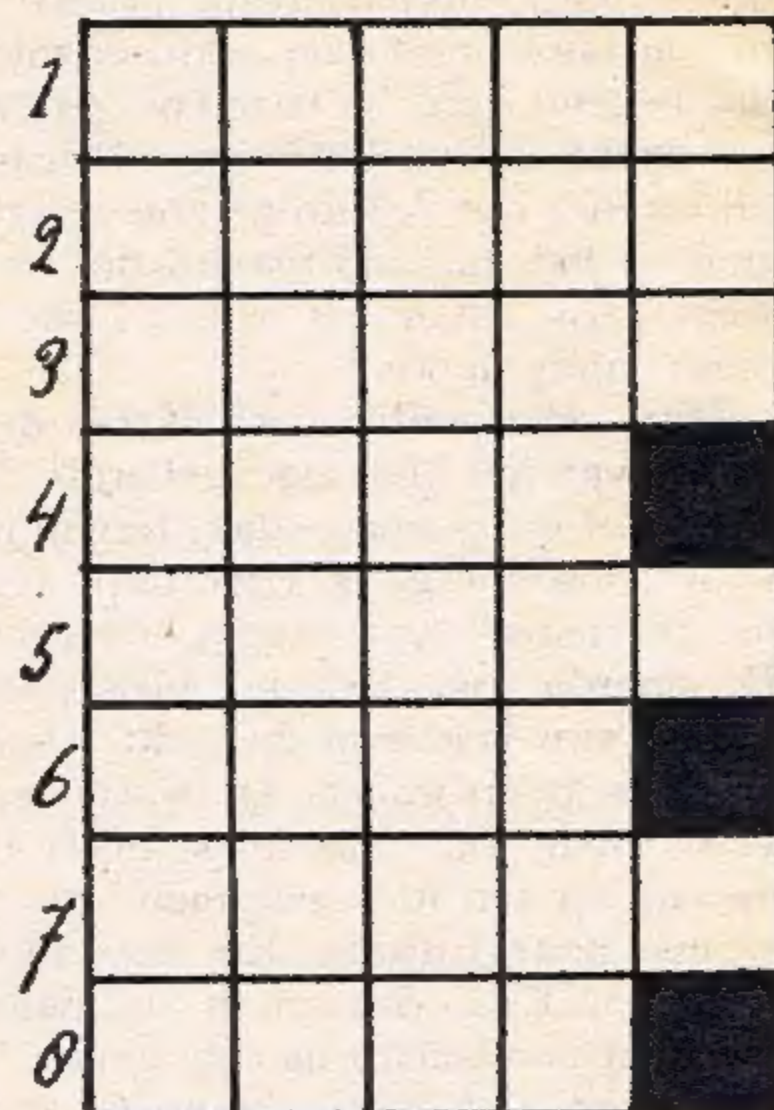
- 1 Waarom loeit de sirene? Zou er..... zijn?
- 2 Hij stootte zijn hoofd en ..... een kreet.
- 3 Windstreek
- 4 Van de voordeur kom je via de ..... in de kamer.
- 5 Steeds
- 6 Oud muziekinstrument
- 7 Niet erboven, maar er.....
- 8 Windstreek

Als je deze puzzel goed hebt ingevuld, lees je op de eerste rij van boven naar beneden de naam van een soort huis.

Raadsel, ingezonden door Sjannie Aarts (8 jaar), Alphen (N.-B.):

Wat is het verschil tussen spek en ham?

Kruiswoordpuzzel

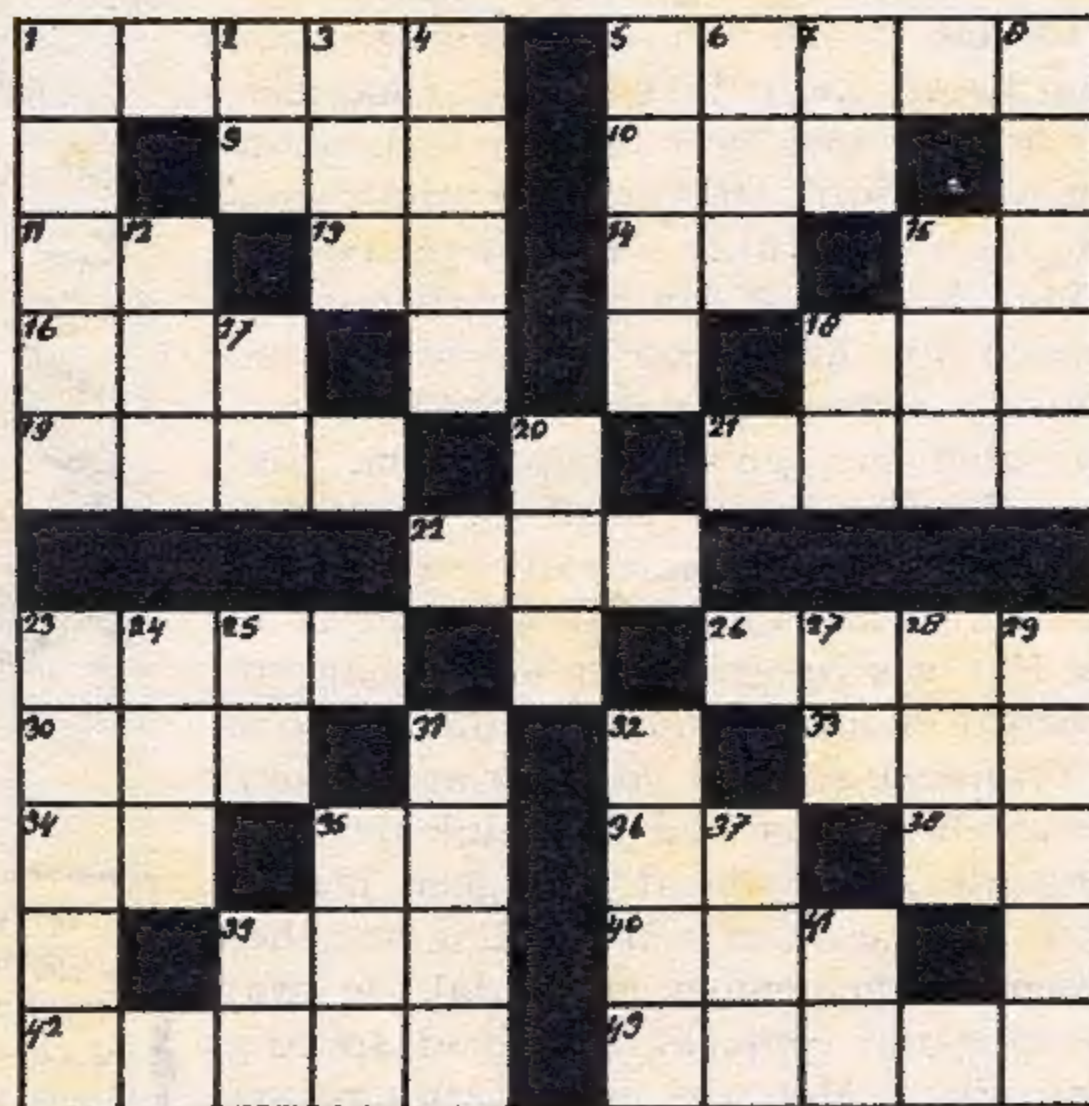
ingezonden door

John Hermans (13 jaar),

Wellerlooi (L.).:

HORIZONTAAL:

- 1 Jam
- 5 Voorspoed
- 9 IJzerhoudende grond
- 10 Opstootje
- 11 Uitroep
- 13 Bijwoord
- 14 Openbaar Ministerie (afk.)
- 15 Zangnoot
- 16 Deelgenoot
- 18 Kloosterzuster
- 19 Hemellichaam
- 21 Niet lang
- 22 Kleine vrucht
- 23 Sport
- 26 Insekt (mv.)
- 30 Honderd vierkante meter
- 33 Bevel
- 34 Godsdienst
- 35 Pers. voornaamwoord
- 36 Technische Hogeschool (afk.)
- 38 Heilige (afk.)
- 39 Steen
- 40 Deel van het gezicht
- 42 Geldelijk voordeel
- 43 Drijvend tonnetje

VERTICAAL:

- 1 Doelpunt (mv.)
- 2 Soort onderwijs (afk.)
- 3 Lidwoord
- 4 Perzië
- 5 Onderaardse ruimte
- 6 Water in Utrecht
- 7 Laatstleden (afk.)
- 8 Cliënt
- 12 Niet thuis
- 15 Vod
- 17 Lidwoord
- 18 Nee (Engels)
- 20 Blinkend
- 23 Zijn verjaard. vierend
- 24 Voormalig eiland
- 25 Lidwoord
- 27 Traktatie
- 28 Wandversiering
- 29 Zuidafrikaanse staat
- 31 Helder, schoon
- 32 Boomstronk
- 35 Grasvlakte
- 37 Raamscherm
- 39 Kilowatt (afk.)
- 41 Zangnoot

WOORDEN LIJMEN

O N - O O K
V A L - A A R
W I N - R A A D
M A - E S
K A M - E E R
W I E - R I J S

Door er één letter bij te zoeken, kun je deze woordjes aan elkaar lijmen. Dat gaat zo: De woordjes in de eerste rij moet je laten staan. Op de plaats van het streepje komt één letter en daarachter één van de woordjes uit de tweede rij, die dus niet in de goede volgorde staan. Je moet goede woorden maken en *alleen zelfstandige naamwoorden*!

Voorbeeld: kan - oor wordt, door er de letter t tussen te plaatsen, kantoor. De nieuwe letters vormen van boven naar beneden gelezen de naam van iets, dat elk jaar terugkomt.

Oplossing L I T E R
uit ons T O R E N
vorige K R E U K
nummer: K L U I T
Treurwilg S T R A M
Z O W E L
B R I E S
H E L F T
K O G E L

De gouden kraag

